

Ja Jāņu naktī...

...domes ēkā caur skursteni ielaiž raibu balodi, tad opozicionāri pārvēršas par pozicionāriem un otrādi;

...sistu sviestu sajauc ar grauzdētu krupi un ar to iesmērē mēli, tad vairs nevar patenkot;

...grieztam pīlādža koka spieķim atsprākleniski uzkāpj mugurā un jāļūz krustcelēm, un tur sevi svēpē, tad skaudība atstājas;

...naudas gabalam vienu pusi nokrāso sarkanu un to iesviež Pāces dīķī, tad vairs negribas skaitīt naudu otra makā.

Redaktora vārdi

Par riteņiem un braukšanu

Avīzi bijām paredzējuši vairāk piepildīt ar Jāņu vainagiem, siera rituļiem un uguns riteņiem. Taču... Saņēmām deputāta Aldona Zumberga rakstu, ko redkolēģijas sēdē nolēmām publicēt ar piebildi, ka lūdzam par to izteikties pārējos 12 deputātus, jo raksts lielā mērā skar visu domes darbu. Un tas prasīja iepriekš neplānotu vietu.

Domājot par neieliktiem riteņiem (jo vainagi un siera rituļi tādi ir!), kā arī par spieķos samestiem sprunguļiem un pat balķēniem, atcerējos mūsu luterāņu mācītāja sprediķi citēto seno laiku domātāja Makariju atziņu. Viņš esot teicis apmēram tā — cilvēka dzīvei vajag braucamo ar četriem riteņiem: prātu, gribu, sirdsapziņu un mīlestību. Nudien! Ja kāds no tiem izlaiž gaisu un braucējs nelielas nezinības, draud avārija. Ja pārgalvīgi domā braukt ar trim vai diviem riteņiem, tad uz galvošanu būs grāvi, un labi vēl, ja nepāķer līdzīgu kādu citu.

Ar cik riteņiem mēs katrs uzbraucam Jāņu kalnā? To jautāju visiem un arī sev, paliekot cerībā, ka pats neesmu pārāk liels bremze un arī ne piektais ritenis.

Alnis Auziņš

Prezidents ciemos, prezidents mājās

7. VI novadā viesojās Igaunijas Republikas prezidents Tomass Hendriks Ilvess ar Evelīnu Ilvesas kundzi un Latvijas Republikas prezidents Andris Bērziņš ar Daci Seisumas kundzi.

Viesu pirmā pietura Līvu krastā bija Kolkā. Pie lībiešu centra prezidentus un viņu dzīvesbiedres sagaidīja domes priekšsēdētāja Gunta Abaja, Kolkas pagasta pārvaldnieks Aldis Pinkens, Kolkas lībiešu grupas vadītāja Maija Rēriha un lībiešu kultūrvēstures pārzinātāja un grāmatu autore Baiba Šuvcāne. Prezidentu kundzēm tika jauki puķu pušķi.

Ar muzikāliem sveicieniem iepriecināja lībiešu dziesmu ansamblis *Laula* un Kolkas koklētājas. Lībiešu centrā abi prezidenti noklausījās B. Šuvcānes stāstījumu par Kolku un lībiešu sakariem ar radu tautu igauņiem un parakstījās viesu grāmatā. Abi valstu vadītāji saņēma dāvanas — no B. Šuvcānes viņas kapitālo darbu *Senais lībiešu ciems Kolka*, no Kolkas lībiešu grupas — pa lielam dzintara gabalam, un kapteinis Visvaldis Feldmanis dāvāja grāmatas par Latvijas bākām.

Tālāk delegāciju ceļš veda uz Kolkas ragu. Jāpiebilst, ka Igaunijas prezidentu pavadīja ievērojams skaits tautiešu, bet visu tikšanās laiku runāto lieliski tulkoja Valts Ernštreits.

Kolkas raga saimnieka un gida pienākumus ar ierasto sirsnību pildīja SIA *Kolkasrags* rīkotājdirektors Jānis Dambītis. Viesi pakavējās pie stendiem, kas vēsta par padomju okupācijas laiku, pie pieminekļa Jūras pārmētājiem, liedagā — pie vecās bākas drupām. Abi valstu vadītāji un viņu dzīvesbiedres bija nemitīgā uzmanības lokā, un visu laiku valdīja draudzīga, nepiespiesta gaisotne. Abi prezidenti labprāt atbildēja uz jautājumiem. Daudzie fotogrāfi izmantoja reto izdevību iemūžināt notikumu fotoliecībās.

Pie informācijas centra nelielu jauku koncertu, spēlējot unikālo mūzikas instrumentu *hang*, sniedza Raimonds Tīguls, bet dziedāja

viesi no Islandes un Gotlandes. Savukārt mūsu domes vadītāja Gunta Abaja abiem prezidentiem dāvāja Dundagas Mākslas un mūzikas skolas audzēkņu darinātos putnus, uzsverot, ka tieši Kolkas rags ir iecienīta putnu uzturēšanās vieta.

Garākā un nozīmīgākā tikšanās bija sapos-tajā lībiešu tautas namā Mazirbē. Te atskanēja lībiešu himna, runas teica abu valstu prezidenti, notika savstarpēja dāvanu pasniegšana. Mūsu prezidents Andris Bērziņa kungs uzsvēra, ka Līvu krastā viņš jūtoties kā atbraucis mājās. Ar Igaunijas prezidentu abi esot pārrunājuši iespēju — citreiz Igaunijas valsts vadītājs varētu šurp atbraukt pa jūru... Bērziņa kungs uzsvēra, ka ideja par laivu piestātnei esot pavisam nopietna. Vēl mūsu Valsts prezidents bilda, ka mazo tautu spēks ir tās daudzveidības izpausmēs.

Savukārt Tomass Hendriks Ilvess akcentēja, cik svarīgi ir aizsargāt mazās tautas un to valodu, un citēja mūsu pirmā Valsts prezidenta Jāņa Čakstes atziņu, ka ir vienota Igaunijas un Latvijas tauta, ko tagad apstiprinot arī nopietni gēnu pētījumi.

Gan te, tautas namā, gan vēlāk brīvās sa-

runās un intervijās pie *Stūrīšu* mājām abi prezidenti, novērtējot lībiešu kopienas darbu savas nacionālās identitātes saglabāšanā, lepnumu un sīkstumu, sacīja, ka tautas pastāvēšanas atslēga ir viņu pašu rokās.

Augstos viesus tautas namā sveica Līvu savienības vadītājs Dāvis Stalts, Staltu ģimenes pārstāves Julgī un Helmī Staltes, Ventspils lībiešu grupa, lībiešu jauniešu ansamblis *Nurmorkestōr*, runu teica arī Mazirbes lībiešu grupas vadītājs Edgars Millers.

Visbeidzot, abu valstu vadītāji un viņus pavadošās personas iepazīnās ar Šlīteres bāku, kur par tās vēsturi pastāstīja Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģiona administrācijas direktore Ērika Kļaviņa. Abi prezidenti un viņu kundzes dūšīgi kāpa pašā bākā, lai lūkotu saredzēt kaimiņzemi, pa ceļam apskatot arī nupat ierīkoto *skudru* izstādi.

Vizītes noslēgumā Igaunijas prezidents pateicās par laipno uzņemšanu Latvijā un iespēju iepazīt līdz šim nezināmas vietas: «Lielus darbus mēs varam paveikt kopā, un šī vizīte ir pierādījums mūsu vēlmei strādāt vienoti». Savukārt mūsu prezidenta vārdi par atgriešanos mājās bija sēkla, kas kritusi dzirdīgās ausīs. Dāvis Stalts nevilcinājās uz-aicināt Bērziņa kungu uz Lībiešu svētkiem. Kas zina, varbūt Valsts prezidentu rudens pusē sagaidām arī Dundagā.

Aļņa Auziņa teksts, Ineses Dāvidsones foto

Dundagas pils parkā

19. VI plkst. 18.00 ielīgosim Jāņus ar Ivetu un Vidvudu Medeņiem!

23. VI plkst. 22.00 Līgo vakara balle ar *Titāniku*, ieeja brīva. Jāņiem un Līgām obligāti vainags!

30. VI plkst. 21.00 deju Eiropiādes zaļumballe, ieeja Ls 2.

1. VII plkst. 16.00 Eiropiādes koncerts, piedalās dejotāji no visas Latvijas. Ieeja skolēniem un pensionāriem Ls 0,50, pārējiem Ls 1.

Ielīgosim Jāņus Kolkā!

22. VI plkst. 19.00 pie tautas nama Jāņulaika uzvedums ar dziesmām, dejām un bučošanos *Tā mīlestības ģipts* pēc Rūdolfa Blaumaņa lugām *Trīnes grēki* un *Skroderdienas Silamācos*. Piedalās Sabiles kultūras nama amatiereteātra aktieri, *Vērmelītes* dziedātājas un *Abavas* dejotājas, režisore Inga Krišāne. Ieeja: Ls 1.

23. VI plkst. 23.00 stadionā iekursim Jāņu ugunsgrāvu un lustēsimies līdz saullēktam! Ieeja brīva.

Runas vīriem ir spēks rokās

Domes sēdē 24. maijā ...

Deputātes darbu uzsāka Una Sila, ko ievēlēja par Dundagas novada pašvaldības domes Sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komitejas locekli. Deputāti Benitu Osī ievēlēja par Dundagas novada pašvaldības domes Finanšu komitejas locekli.

Apstiprināja Iepirkuma komisijas nolikumu.

Nolēma pārdot suvenīrus Dundagas pils Tūrisma informācijas centrā un tiem noteica 25 līdz 35% piecenojuma cenas.

Piešķīra Ls 775 līdzfinansējumu biedrībai *Dundagas bērnu un jauniešu atbalsta centrs* projekta *Mēs un mūsu vide* īstenošanai.

Uzdeva Attīstības un plānošanas nodaļai gatavot nodokļu atbalsta pasākumus reglamentējošu saistošo noteikumu projektu pēc nodokļu atbalsta pasākuma likuma pieņemšanas.

Nolēma piešķirt atvaļinājuma pabalstu tām amatpersonām (darbiniekiem), kuru amati ir iekļauti *Dundagas novada pašvaldības amatu klasifikācijas katalogā*, un atlīdzība noteikta saskaņā ar nolikumu *Par atlīdzību Dundagas novada pašvaldībā*, izņemot darbiniekus, kuri veic sezonas rakstura darbu. Ja amatpersona (darbinieks) amatu apvienošanas kārtībā strādā vairākos amatos pašvaldībā, tad pabalsts piešķirams tikai par vienu no amatiem, par pamatu ņemot nostrādāto laiku pamatdarbā: 1–3 nostrādāti gadi — 10 % no mēnešalgas, 4–6 gadi — 15 %, 7–9 gadi — 20 %, 10 un vairāk gadu — 25 %. Izglītības iestāžu vadītājiem pabalstu piešķir no tās mēnešalgas daļas, ko finansē pašvaldība.

Noteica pašvaldības domes komitejas priekšsēdētāja darba algas likmi 80% apmērā no priekšsēdētāja darba algas par stundu. Noteica domes deputāta darba algas likmi par stundu — 65% no domes priekšsēdētāja stundas likmes, kā arī noteica papildu apmaksātas 10 stundas mēnesī katram domes deputātam par gatavošanos domes komitejām un domes sēdēm, ja deputāts ir piedalījies attiecīgajā mēneša sēdē. Noteica 12 papildu apmaksātas stundas mēnesī katram domes komitejas priekšsēdētājiem, ja tie pie-

dalījušies attiecīgajā mēneša sēdē. Domes deputātiem un domes komiteju priekšsēdētājiem stundas likmi par gatavošanos noteica 65% no priekšsēdētāja stundas likmes.

Apstiprināja cirsmas Nr. 1 saimniecībā *Anši* izsoles visaugstāko nosolīto cenu Ls 9200; cirsmas Nr. 4 saimniecībā *Anši* izsoles visaugstāko nosolīto cenu Ls 13 200 latī; cirsmas Nr. 5 saimniecībā *Anši* izsoles visaugstāko nosolīto cenu Ls 12500. Atzina par cirsmas Nr. 1, Nr. 4, un Nr. 5 saimniecībā *Anši* izsoļu uzvarētāju SIA *Krauzers*; atlika nekustamā īpašuma *Anši* izsoli.

Apstiprināja Dundagas novada domes saistošos noteikumus *Par Dundagas novada 2012. gada pašvaldības budžeta grozījumiem*. Atļāva pašvaldības iestādēm un struktūrvienībām apstiprinātā budžeta ietvaros veikt grozījumus pa kodiem par summu līdz Ls 300.

Piekrīta sadalīt nekustamos īpašumus: *Bīrziņas* un *Jūgmeki-2*. Atļāva izstrādāt zemes ierīcības projektu nekustamajam īpašumam *Jaunlidumi*, sadalot to divās daļās. Piekrīta pārņemt pašvaldības īpašumā plānoto pašvaldības koplietošanas ceļu Pakrasti–Ragmeži P124 līdz ceļu atzarojumam uz māju *Ragmeži*. Atļāva izstrādāt zemes ierīcības projektu nekustamā īpašumam *Janta*, sadalot to četros zemes gabalos. Apstiprināja zemes ierīcības projektu īpašuma *Juzupī* sadalīšanai divās zemes vienībās.

Atbalstīja zemes gabala Dundagā, Saules ielā 10a, nomas tiesību nodošanu izsolei ar izmantošanas mērķi ražošanas vajadzībām. Nolēma iznomāt pašvaldībai piekritošos zemes gabalus ar kadastra Nr. 8850 020 0241 un 8850 020 0242 uz pieciem gadiem.

Nolēma piedalīties Eiropas Savienības (ES) Eiropas Zivsaimniecības fonda pasākuma *Vietējās attīstības stratēģijas* aktivitātē *Ciematu, kuros veic zivsaimniecības darbības, atjaunošana un attīstība* ar projektu *Gājēju celiņa izbūve Dundagā, Talsu ielā no Brīvības ielas līdz Skolas ielai* par kopējo summu Ls 10943,27, projekta attiecināmām izmaksām Ls 8969,89 un publisko finansējumu Ls 8072,90.

Nolēma piedalīties ES Eiropas Zivsaimnie-

cības fonda atbalsta ieviešanas pasākumu 4. prioritārā virziena *Zivsaimniecības reģionu ilgtspējīga attīstība* 401. pasākumā *Teritoriju attīstības stratēģiju īstenošana* 1. aktivitātē *Ciematu, kuros veic zivsaimniecības darbības, atjaunošana un attīstība* ar projektu *Kolkas pamatskolas stadiona rekonstrukcija* par kopējo summu Ls 23804,64 ar PVN 22%, projekta attiecināmām izmaksām Ls 19512,00 un publisko finansējumu Ls 17560,80.

Nolēma piedalīties ES Eiropas Zivsaimniecības fonda pasākuma *Vietējās attīstības stratēģijas* aktivitātē *Ciematu, kuros veic zivsaimniecības darbības, atjaunošana un attīstība* ar projektu *Virsūdens novadīšanas caurteku ierīkošana Kolkas pagastā* par kopējo summu Ls 6304,28 ar PVN 22%, projekta attiecināmām izmaksām Ls 5167,44 un publisko finansējumu Ls 4650,70.

Noteica ES Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta programmas projektu konkursā iesniedzamajiem projektiem šādu prioritāšu secību: *virsūdens novadīšanas caurteku ierīkošana Kolkas pagastā*; *gājēju celiņa izbūve Dundagā, Talsu ielā no Brīvības ielas līdz Skolas ielai*; *Kolkas pamatskolas stadiona rekonstrukcija*.

Nolēma piedalīties ES Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai 413. pasākumā *Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā* ar projektu *Dundagas vidusskolas sporta stadiona Saules ielā 8 rekonstrukcija* par kopējo summu Ls 27286,52, no tās attiecināmās izmaksas ir Ls 22366, publiskais finansējums — Ls 20000.

Nolēma piedalīties ES Lauku attīstības programmas 413. pasākuma *Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā* 1. aktivitātē *Iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana, infrastruktūras izveide pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un saimniecībai pakalpojuma sniegšanas vietā vietējiem iedzīvotājiem* ar projektu *Kubalu skolas – muzeja apkārtējās teritorijas labiekārtošana un muzeja mājas lapas izveide* par kopējo summu Ls 9080,95, ieskaitot PVN 22%, projekta attiecināmā izmaksām Ls 7443,40 un publisko finansējumu Ls 6699,06.

Apstiprināja nolikumu *Par bērna ievietošanu ārpusģimenes iestādē*.

kļauti jautājumi, kuri iesniegti ne vēlāk kā vienu nedēļu pirms kārtējās domes sēdes. Deputāta A. Zadiņa iesniegums iereģistrēts 21. maijā, t.i., trīs dienas pirms sēdes. Notikums nav vienīgais precedents.

Tajā pat Finanšu komitejas sēdē 2012. g. 17. maijā tika skatīts jautājums 3. *Par grozījumiem nolikumā «Par atlīdzību Dundagas novada pašvaldībā»*. Faktiski lēmuma projekts nekādus grozījumus neparedzēja, bet, pamatojoties uz spēkā esošā nolikuma normām, paredzēja noteikt atvaļinājuma pabalstu amatpersonām (darbiniekiem) 2012. g. (apakšpunkts 3.1.). Lēmuma apspriešanas rezultātā tika secināts, ka budžetā tādu līdzekļu nav un pie jautājuma var atgriezties, ja valsts budžeta iespējamās grozījumos tiks palielināta IIN ieņēmumu prognoze. Neskatoties uz to, 24. maija domes sēdē jautājums tika iekļauts ar nosaukumu *Par atvaļinājuma pabalstiem amatpersonām (darbiniekiem) 2012. gadā*. Domes priekšsēdētāja piedāvāja apspriest pavisam citu lēmuma projektu, kas tika izdalīts uz lapiņām bez nosaukuma, bez adresāta, bez autora, bez paraksta, bez datuma, bez reģistrācijas. Uz deputāta jautājumu, kas ir šis *špargalkas* autors, domes priekšsēdētāja atzina to par savu. Deputāti tomēr uzskatīja par iespējamu šo jautājumu apspriest un pieņemt lēmumu par pabalstu piešķiršanu no plānotā budžeta līdzekļu atlikuma bez budžeta grozīšanas. Jautājuma apspriešanā un lēmuma pieņemšanā piedalījās trīs deputāti — pašvaldības darbinieki, kuri gūst materiālu labumu no lēmuma pieņemšanas. Tie ir: domes priekšsēdētāja Gunta Abaja, deputāte, darba aizsardzības speciāliste Benita Ose un domes priekšsēdētājas vietniece, Dundagas Mākslas un mūzikas skolas direktore Linda Pavlovska. Tādējādi

Nolēma nodrošināt visās Dundagas novada skolās 1. klases skolēnus, uzsākot mācības, ar mācību līdzekli *Ābece*. 2013. gada budžetā paredzēt finansējumu skolu materiāli tehniskās bāzes uzlabošanai.

Sešām personām anulēja ziņas par deklarēto dzīvesvietu īpašumā *Vīdāles iela 7* Dundagā. Nolēma izīrēt dzīvokli *Jauntūļos* Nr. 6, Brīvības ielā 17, dz. 3, kā arī dzīvokli Maija ielā 2-16.

Apstiprināja novada domes 2012. gada 24. maija saistošos noteikumus Nr. 14 *Grozījumi Dundagas novada pašvaldības 2011. gada 28. aprīļa saistošajos noteikumu Nr. 6 «Par sociālās palīdzības un citiem pabalstiem Dundagas novadā»*.

Nolēma arī turpmāk nodrošināt vienam cilvēkam ilgstošo sociālo aprūpi pansionātā *Lauciene*.

un 7. jūnijā

Nolēma atbalstīt uzņēmuma SIA *INNO-LABS* ieceri ražotnes izveidei Dundagā un rīkot 0,5 ha liela zemes gabala Saules ielā 16 nomas tiesību izsoli.

Nolēma piedalīties ELFLA projektu konkursā ar projektu *Tautas tērpu iegāde Dundagas vidusskolas deju kolektīvam*.

Piešķīra Ls 712 *Mazās skolas* ieejas kāpņu un betona aizsargapmaļu atjaunošanai.

Protokoluš pārlūkoja Sandra Kokoreviča

Administratīvajā komisijā

24. IV sēdē izskatīja 6 administratīvā pārkāpuma lietas. Pēc Latvijas administratīvo pārkāpuma kodeksa (LAPK) 42.¹ p. 4. d. par nepilngadīgas personas smēķēšanu sastādīti 4 protokoli un personas administratīvi sodītas, izsakot brīdinājumu. Pēc LAPK 172. p. 3. d. par tabakas izstrādājumu nodošanu nepilngadīgā rīcībā tā, ka šīs vielas kļuvušas nepilngadīgajam brīvi pieejamas, sastādīts 1 protokols un persona administratīvi sodīta ar naudas sodu Ls 10. Pēc LAPK 173. p. 1. d. par bērna aprūpes pienākumu nepildīšanu sastādīts 1 protokols un persona administratīvi sodīta ar naudas sodu Ls 25.

Dace Kurpniece, komisijas sekretāre

Zadiņam «taciņas» un Abajai «pabalsti»

Dundagas novada domes maija mēneša komiteju un domes sēžu kaislības grozījās ap jaunu Kubalu skolas–muzeja projektu, deputātu atalgojuma paaugstinājumiem (vairākkārt) un atvaļinājuma pabalstiem darbiniekiem (10–25% pie kārtējā atvaļinājuma). Piedāvāju uz notikušo paskatīties un tā, kā tika ievēroti spēkā esošie likumdošanas akti, lēmumus pieņemot.

Dundagas novada domes Finanšu komiteja 2012. g. 17. maija sēdē ar balsu vairākumu — 3 «atturas», 2 «par» — noraidīja iesniegto lēmuma projektu: 5.4. *Par piedalīšanos ES atbalsta Lauku attīstības programmas projektu konkursā*. Projektā bija paredzēts izveidot dabas takas ap Kubalu skolu–muzeju, labiekārtot stāvlaukumu un izveidot muzeja mājas lapu. Muzejā jau 2011. gadā tika realizēts apjomīgs projekts. Muzeja ēkā dzīves vieta ir arī domes priekšsēdētājam Guntai Abajai un viņas vīram muzeja vadītājam Ivaram Abajam. Konkursu ir izsludinājusi biedrība *Ziemeļkurzemes biznesa asociācija*, kuras valdes priekšsēdētāja arī ir Gunta Abaja. Balsojuma laikā sēdes vadītāja domes priekšsēdētāja pauda neapmierinātību ar deputātu izvēli.

Tā kā konkursa noteikumi prasa garantēt projekta īstenošanai nepieciešamo finansējumu, tad atbilstoši likuma *Par pašvaldībām* 60. panta 3. punkta nosacījumiem atzinums par to jādod Finanšu komitejai. To pašu nosaka pašvaldības nolikuma 28.3. punkts. Pašvaldības nolikums paredz šādus jautājumus vispirms sagatavot Attīstības un plānošanas komitejā. (30.4.; 30.6. un 30.8.) Tas netika darīts.

Neskatoties uz iepriekš minēto, domes priekšsēdētāja pēc viena deputāta, Aigara

Zadiņa, iesnieguma iekļauj šo jautājumu 24. maija domes sēdes darba kārtībā un izsludina to 21. maijā. Tādējādi pilnīgi tika ignorēta likumā un pašvaldības nolikumā noteiktā lēmumu pieņemšanas procedūra. Viena deputāta kompetence un tiesības tika vērtētas augstāk par atbildīgās komitejas kompetenci, tiesībām un viedokli. Tika ignorēta likumā noteiktā norma, ka «domes darbs notiek sēdēs un pastāvīgajās komitejās» (22. pants likumā *Par pašvaldībām*) ar atbilstošu komiteju kompetenci. Šādu soli domes priekšsēdētāja acīmredzot izvēlējusies tāpēc, ka domē viņai ir nodrošināts paklaupīgs deputātu balsotāju pulciņš. To parādīja arī 24. maija domes sēdes gaita. Visi pozīcijā neietilpstošo deputātu argumenti par lēmuma pieņemšanas procedūras neatbilstību likumdošanas aktiem tika noraidīti. Izraujot no likuma konteksta, par pamatu šādai rīcībai tika piesaukta likuma norma, ka tiesības iesniegt lēmuma projektus ir arī domes deputātam. Savukārt domes priekšsēdētāja, saņemot deputāta A. Zadiņa iesniegumu, esot vadījusies pēc *Iesnieguma likuma* prasībām. Jāpiebilst, ka pašvaldības nolikuma 43. un 48. punkts paredz, ka lēmumu projekti jāiesniedz uz jāiereģistrē Centrālās administrācijas pārvaldē un sēdes darba kārtībā tiek ie-

minētās amatpersonas, piedaloties balsošanā un balsojot «par», atradās interešu konflikta situācijā. Domes priekšsēdētāja atradās interešu konflikta situācijā, sagatavojot un iesniedzot lēmuma projektu šajā jautājumā. Tāda pati procedūra pārkāpšana notika, pieņemot lēmumu *Par deputātu darba samaksu*. Šajā gadījumā interešu konfliktā atradās domes priekšsēdētāja, jo sagatavoja lēmuma projektu, kas paredz deputāta atalgojumu sasaistīt ar domes priekšsēdētāja atalgojumu.

Līdzīgi lēmumu pieņemšanas procedūras pārkāpumi notikuši arī iepriekš. Tā aprīļa attīstības un plānošanas komitejas sēdes lēmumu «vienpersoniski pārlemj» domes priekšsēdētāja G. Abaja. Tas liecina par to, ka faktiski lēmumi tiek pieņemti ārpus domes, domei nepiederīgu personu lokā un dome pilnvērtīgi vairs nepārstāv ne valsts, ne savu iedzīvotāju intereses, kā to paredz likuma *Par pašvaldībām* 3. panta konteksts un likums kopumā.

Pašvaldības domes sēdes un komiteju sēdes ir atklātas. To nosaka likums. Katrs iedzīvotājs drīkst tās apmeklēt un vērot, kā deputāti rūpējas par viņiem. Aicinu to izmantot klātienē.

Aldons Zumbergs, domes deputāts

Redkolēģijas sēdē 5. VI vienbalsīgi nolēma — aicināt par šo rakstu izteikties visiem pārējiem domes deputātiem, jo tas lielā mērā skar visu domes darbu (sk. 3. un 4. lpp.). Vienlaikus rosinām par nozīmīgiem jautājumiem debatēt pašvaldības interneta forumā www.dundaga.lv/forum, kur nav ierobežots apjoms un kur domu apmaiņa var notikt daudz ātrāk. *Red.*

Lauzīsim galvas...

Nu i brīveb, katars dar, ko viš grib

«Arī tad, kad runātāju aizrauj vēlēšanās paspīdēt vai jūtu uzplūds, lai viņš nerunā ātrāk un vairāk, kā var paciest ausis». *Seneka* Iepazīstoties ar iedzīvotāju ievēlēta pašvaldības domes deputāta Aldona Zumberga (turpmāk A. Z.) viedokli par notiekošo Dundagas pašvaldībā, neviļus jādomā par Senās Romas filozofa atziņu, jo manipulācijā ar faktiem un notikumu hronoloģiju A. Z. ir pateicis vairāk, nekā var paciest ausis.

Par taciņām

Labprāt izmantošu iespēju informēt sabiedrību un izteikt savu viedokli par A. Z. rakstā izteiktajiem apgalvojumiem.

Ivara un Guntas Abaju ģimene jau 19 gadus dzīvo pašvaldības izīrētā dzīvoklī, kas atrodas Kubalu skolas ēkā. Kopš 1992. gada, kad pašvaldība pārņēma īpašumā vēsturisko skolas ēku un izveido muzeju kā pašvaldības struktūrvienību, Ivars Abajs ir muzeja vadītājs.

Mūsu ģimene pilda savas saistības ar pašvaldību, kas izriet no īres attiecībām. Mūsu ģimenes dzīvošana pašvaldībai piederošā dzīvoklī nav uzskatāma par ētisku pārkāpumu ne manā, ne mana dzīvesbiedra darbībā.

Esmu biedrības *Ziemeļkurzemes biznesa asociācija* valdes priekšsēdētāja, un manu amatu savienošana saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) atzinumu nav konstatējams interešu konflikts. Šī biedrība jau 13 gadus īsteno daudzus pašvaldību sadarbības projektus, ir izstrādājusi Ziemeļkurzemes partnerības stratēģiju, kas ļauj novada pašvaldībai, biedrībām un uzņēmējiem konkursa kārtībā piesaistīt Eiropas Savienības (ES) finansējumu, uzlabot dzīves kvalitāti pašvaldības iedzīvotājiem.

Visiem pašvaldības iestāžu un struktūrvienību vadītājiem ir iespējas piedalīties ES projektu konkursos, lai papildus budžeta līdzekļiem piesaistītu ES fondu līdzekļus pašvaldības darba un iedzīvotājiem sniedzamo pakalpojumu uzlabošanai. Tas ir papildu darbs, ko pašvaldībā neapmaksā. Prieks ir par tiem iestāžu vadītājiem, kas jūtas atbildīgi par sev uzticētiem pienākumiem un gatavo projektus konkursiem. Jāpiezīmē, ka ikviens konkurss ir ar saviem noteikumiem, prasībām, un ne visi pašvaldībai vajadzīgie vai aktuāli risināmie jautājumi ir iesniedzami papildu finansējuma iegūšanai no ES fondiem.

Biedrība *Ziemeļkurzemes biznesa asociācija* izsludināja atklāta konkursa projektu iesniegšanu no 7.05.2012. līdz 7.06.2012. Saņemot domes atbalstu, pavisam iesniegti 6 dažādu pašvaldības iestāžu sagatavotie projektu pieteikumi. 15.05.2012. Kubalu skolas-muzeja vadītājs, pildot savus darba pienākumus, iesniedza Finanšu komitejai izvērtējumam projektu. Tajā plānoto pasākumu nepieciešamību pašvaldības dome apstiprinājusi jau 16.12.2009. Kubalu skolas-muzeja vidēja termiņa stratēģijā (2010–2014), un tie atbilst iestādes nolikumā 26.01.2010. apstiprinātajam Muzeja darbības mērķim.

Manai ģimenei nav vajadzības ne pēc 2011. gadā īstenotiem, ne arī pēc tagad aktuālā Muzeja projektā plānotajiem pasākumiem: pastaigu takām, stāvlaukuma labiekārtošanas, muzeja interneta lapas izveides. Iecerētā projekta mērķis ir radīt jaunus pakalpojumus novada sabiedrībai, muzeja apmeklētājiem, pašvaldības iestādes Kubalu skolas-muzeja piedāvājuma, novada kultūrvēstures informatīvo resursu pieejamībai, nevis kādu ieguvumu sniegšanai manai ģimenei.

Par pabalstiem

Atlīdzības likums paredz atvaļinājumu pabalstu atjaunošanu, nosakot pabalsta izmaksu maksimālo apmēru pašvaldības iestāžu darbiniekiem. Ar domes lēmumu deputātu apstiprinātā procentu un nostrādāto gadu proporcija, pēc kādas pabalsti būtu izmaksājami, ir vispārīga norma. Tā neparedz noteiktas naudas summas izmaksu man vai kādam citam pašvaldības darbiniekam. Lēmu-

ma projektu gatavoja domes izpildstrukturā speciālisti. Pēc A. Z. iesnieguma KNAB ir ierosinājis pārbaudi. Tā vēl nav noslēgusies.

Sabiedrībai būtu jāzina, ka no 2011. gada jūnija bijušais priekšsēdētājs un domes deputāts A. Z. regulāri vēršas ar iesniegumiem ministrijās un KNAB par domes un deputātu darbu. Līdz šim valsts iestādes nav konstatējušas Latvijas Republikas normatīvo aktu pārkāpumus domes darbā.

Par pašu A. Z. gan nevarētu apgalvot, ka viņš vienmēr ir rīkojies tiesiski. KNAB ir informējusi pašvaldību, ka A. Z., pildot pašvaldības priekšsēdētāja pienākumus, ir nonācis interešu konfliktā.

Par vienpersoniskumu

Vēl jānorāda, ka Dundagas novada domē no 2011. gada jūnija vienpersoniski lēmumus nepieņem. Dome ir koleģiāla institūcija, un likums *Par pašvaldībām* koleģiālas institūcijas lēmuma aizvietošanu ar vienpersonisku lēmumu neparedz. Domes priekšsēdētājs vai izpilddirektors ir tiesīgi izdot rīkojumus, bet, ja tie neatbilst Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, dome tos var atcelt. Šāda situācija izveidojās pirms gada — 2011. gada maijā, kad novada dome atcēla toreizējā domes priekšsēdētāja A. Z. rīkojumu.

Katram Latvijas Republikā ir tiesības uz vārda brīvību, un to garantē Satversme. Šīs tiesības izmantojot, ir jāievēro citu personu tiesības uz privāto dzīvi, godu un cieņu. Uzskatu, ka A. Z. publicētais viedoklis nav pamatots un aizskar manas personas tiesības, godu un cieņu.

Lai nebūtu jāizdara spriedumi, balstoties tikai uz ticību kāda teiktajam vārdam, norādu, ka ikviens novada iedzīvotājs personīgi domes kancelejā var iepazīties ar attiecīgiem dokumentiem un valsts iestāžu atzinumiem.

Visbeidzot, vēlos teikt, ka interešu konflikts jau neizpaužas tikai mantisku labumu iegūšanā, bet jebkuru publisku resursu, arī pašvaldības laikraksta, izmantošanā savām privātām vajadzībām.

Sīrsnīgi sveicu visus novada iedzīvotājus Jāņos!

*Līgojati, līgojati,
Nav vairs tāļu Jāņa diena:
Šī dieniņa, rītdieniņa.
Parīt pati Jāņa diena.*

Gunta Abaja

Šis sasaukums iespējas ir izsmēlis

Negribētos vilkt patiesības deķīti ne uz vienu, ne otru pusi. Manuprāt, šis deputātu sasaukums ir izsmēlis politisko jaudu. Notiek savstarpējo ambīciju cīkstiņš. Ja atsevišķi paklausās vienu pusi, tad šķiet, ka tā ir pareizi, ja otru pusi, tad atkal liekas pareizi. Kā īsti ir, to grūti pateikt.

Vai vajag projektu Kubalu skolā-muzejā? Droši vien vajag. Bet tāpat acīmredzot pašvaldībā vajadzētu arī tādu kā saimnieku, kas pasaka, kuri projekti tad ir īstenojami. Vidusskola esot interesējusies par savu interneta lapu, tas it kā atteikts...

Uzskatu, ka esam aizmirsuši — aiz mums stāv vēlētāji. Kad sēdē jautāju, ko par piemaksām domā sabiedrība, tad uz mani tā paskatījās, it kā es ko muļķīgu būtu pavaicājis. Pašvaldībai būtu jāstrādā sabiedrības labad. Man viens paziņa teica: ko tad pašvaldība dara, kas tur notiek — automašīnas pērk un algas pieliek. Nē, nu vēl jau šo to izdara.

Tāpat vietējai presei par katru sēdi vajadzētu detalizēti vēstīt, kā viedokļi dalās. Piemēram, budžetu pieņēma, bet tikai ar vienas balss pārsvaru. Ne mans, ne Aldona viedoklis neparādījās. Man liekas, ka *Dundadznieks* strādā ka komunistu laikos *Pravda*, kas arī pauda tikai vienu, pareizo uzskatu. Avīzei būtu jābūt neatkarīgai: jāatspoguļo viens viedoklis, otrs. To arī atzīst iedzīvotāji – avīze ir tukša, tajā nav, ko lasīt.

Vispār — pašvaldībā ir nenormāla situācija. **Kāds risinājums?** Labs jautājums... Es par to esmu domājis. Es jau pirms gada sapratu, ka, divus cilvēkus samainot vietām (domāts A. Zumbergs un G. Abaja. – Red.), nekas neat-

risināsies. Kā būtu, ja būtu bijis citādi, nekad neuzzināsim. Pirms tam spēlēja uz vienu pusi, tagad uz otru. Tik daudz plēšamies, bet ko cilvēkiem labu esam izdarījuši? Vai par ceļiem esam parunājuši? Būtu jādāmā, kā uzlabot satiksmi ar Ventspili. Tas pats par sakariem. Man mājas nav interneta, es pat pa telefonu īsti nespēju parunāt, jāmeklē zona. Kas šajā ziņā darāms? Un kas notiek Jāņos, valsts svētkos, Jaunajā gadā? Mēs iedzīvotājiem nespējam iedot kādu balvu par brīvu. Bet paceļam samaksu. Protams, arī pašvaldībā strādā iedzīvotāji, arī viņiem vajag. Bet ko par to saka sabiedrība?

Guntis Pīrvits

Neizdomāsim interešu konfliktus!

Esmu pārliecināta, ka 24. maija domes sēdē iekļautie jautājumi bija jāizskata, un tos uztvert kā «Abajas pabalstus un Zadiņa taciņas», pat esot opozīcijā, ir nekorekti.

Domāju, ka ir tikai loģiski turpināt muzeja labiekārtošanas darbus, piesaistot Eiropas Savienības finansējumu. Atbalstu arī pašvaldības darbinieku atvaļinājuma pabalstu atjaunošanu. Aicinu opozīcijas deputātus uz konstruktīvu sadarbību! Neizdomāsim «interesu konfliktus» un nebaidīsim ar šo bubuli viens otru.

Asja Felta

Milžu cīņas

Vispirms jau es nesaprotu, kāpēc man vajadzētu komentēt vēstules autora viedokli, pie mums taču ir demokrātija un katram ir tiesības izteikt savas domas. Ja nu tomēr no manis prasa komentārus, tad darīšu to.

Kopumā, protams, man nav iebildumu par jebkuru izstrādātu projektu, tas taču veicina novada izaugsmi. Es nesaprotu citu lietu — kāpēc mēs stundām ilgi strīdējamies sēdēs, lai no visiem novadam nepieciešamajiem darbiem izvīrētu prioritāros, kaut arī gribētos, lai varētu paveikt visus. Tagad ir izveidojusies sistēma: kas čāklāk raksta, tas dabū. Pārvaldē neviens nenodarbojas ar izvērtēšanu, ko tiešām vairāk vajag. Neviens neierosina Attīstības un plānošanas nodaļai izstrādāt projektus prioritārajiem darbiem. Uzskatu, ka šai ierosmei būtu jānāk no domes priekšsēdētājas un izpilddirektora puses.

Par sēdes norises gaitu varu pateikt tikai vienu: jau trīs gadus deputāti vēro *milžu cīņas*. Kad sēdes vadīja Aldons Zumbergs, tad stundu sēdes sākumā pēc Guntas Abajas iniciatīvas apspriedām, vai viss notiek atbilstoši procedūrai un ir politkorekti. Tagad notiek tas pats, tikai sēdes vada Gunta Abaja un iebildējs ir Aldons Zumbergs. Tas, protams, traucē strādāt un lemt par daudz būtiskākām lietām un vēlreiz parāda augsto birokrātijas līmeni.

Piekrītu Aldona iebildumiem par piemaksām un deputātu algām. Vispirms vajadzēja sagaidīt oficiālu apstiprinājumu par budžeta ieņēmumu pieaugumu un tikai tad lemt, ko darīsim ar brīvo naudiņu. «Hop!» nevar teikt, pirms neesi pārlēcis.

Tija Liepa

Vaicāsim sirdsapziņai!

Mans viedoklis un padoms ir: katram lojāli domājošam iedzīvotājam, arī deputātam, piekļauvēt pie savas sirdsapziņas un tā pašam padomāt, vai viss ir tik graujoši nepareizi, kā šeit uzrakstīts, un vai viss ir ar tieši tādu mērķi, kā raksta A. Zumbergs, vai tomēr citādi?

Pašlaik valstī nav sakārtoti likumi, tādēļ ikviens jebkuru jautājumu interpretē sev vēlāmā virzienā. Nesaskatu neko nepareizu ne «taciņās», ne «pabalstos»! Runājot par projektiem, lai ir spēks un pacietība tiem cilvēkiem, kas pie tiem strādā. Iesniegt projektu nevienam nav liegts. Ja apstiprinās, būs par vienu sapostu vietu vairāk, un ir vienalga, kas tur dzīvo, vai domes priekšsēdētāja, šoferis vai cits tehniks darbinieks. Gribu oponēt raksta autoram, jo nepieskaitu sevi pie paklausīgo deputātu pulciņa. Man ir savs viedoklis, ko nekad neesmu baidījies paust ne bijušajam domes priekšsēdētājam, ne tagadējai vadītājai. Nekad neesmu aizmirsusi, ka aiz manis stāv cilvēki, kas man tic.

Mana viskvēlākā vēlēšanās ir, kaut manās rokās būtu tāds spēks, kas varētu šo «karojošo» pusi nosēdināt pie viena galda, rast kopīgus, loģiskus risinājumus visiem jautājumiem, neaizskarot nevienu personiski, ar prieku un mīlestību nākt uz darbu. Protams, tas arī sabiedrībai būtu lielāks ieguvums, nevis kā tagad, kad pēc katras sēdes meklē adatu siena kaudzē, pat valsts mērogā.

Regīna Rūmniece

Opozīcijai vajadzētu būt pozīcijas virzītājspēkam...

Tā kā slimības dēļ nepiedalījos 24. V domes sēdē, tad nevaru komentēt deputāta Aldona Zumberga rakstu, jo tas tapis, analizējot šīs sēdes gaitu un pieņemtos lēmumus. Iepazīstoties ar sēdes protokolu, nevaru gūt pilnīgu priekšstatu par jautājumu apspriešanas gaitu un deputātu viedokļiem.

Taču zināmas pārdomas raksts tomēr izraisīja. Tas parāda spriedzi, kāda domē pastāv starp pozīcijas un opozīcijas deputātiem. Opozīcijai vajadzētu būt pozīcijas virzītājspēkam, taču aizvien biežāk, risinot dažādus jautājumus, tie zaudē būtisko jēgu, skatot, kas šo jautājumu ir virzījis — pozīcijas vai opozīcijas deputāti. Un bieži vien daudzi priekšlikumi, citādi viedokļi tiek noraidīti tikai tāpēc, ka tos izsaka deputāts Aldons Zumbergs vai kāds cits opozīcijas deputāts.

Domes darbu nosaka likums *Par pašvaldībām* un Pašvaldības nolikums, un jebkāda šo likumu neievērošana vai interpretēšana ir pārkāpums, uz ko norāda arī deputāts A. Zumbergs. Sāpīgākais ir tas, ka uz likuma vai procedūras pārkāpumiem norāda jau sēdes gaitā, taču to ne vienmēr ņem vērā. Tas, protams, ietekmē pieņemtos lēmumus un domes darbu kopumā.

Smaida Šnikvalde

Pamats ir aizvainojumā

Nevaru nesniegt komentāru par deputāta Aldona Zumberga rakstīto. Uzskatu, ka šis raksts autora interpretācijā ir kārtējais mēģinājums un centieni radīt neadekvātu rezonansi sabiedrībā par Dundagas novada domes un pašvaldības darbu kopumā un ir mazāk saistāms ar deputāta rūpēm par sabiedrības interesēm, bet gan pamatots ar cilvēciskajām vērtībām un aizvainojumu sakarā ar atcelšanu no Dundagas novada domes priekšsēdētāja amata.

Savu deputāta darbu veicu godprātīgi, iedziļinoties jautājumos, kurus sagatavo attiecīgās nozares speciālisti. Nepiekrītu rakstā paustajam A. Zumberga viedoklim. Savu atieksmi un pārliecību par minētajiem jautājumiem esmu paudusi balsojumā. Nekad kā deputāte neesmu bijusi ieinteresēta kāda lēmuma pieņemšanā, kas attiektos uz mani personīgi.

Linda Pavlovska

Spoguļrakstā skatoties

Neņemšos gari un pa punktiem analizēt deputāta Aldona Zumberga uzskaitītos procedūras pārkāpumus komiteju un domes sēdēs darba kārtībā, jo tādu nav. To saprot arī lielākā daļa deputātu («paklausīgais deputātu balsotāju pulciņš»).

Nezinātājiem šim raksta saturam vajadzētu liecināt par deputāta A. Zumberga spožo kompetenci juridiskajos jautājumos, cīņu pret savtīgumu, par taisnīgumu. Iznāk, ka lielākā daļa deputātu nepārtraukti balansē uz likumpārkāpuma robežas savtīguma dēļ.

Man šķiet, ka šis ir tāds savdabīgs gara darbs *spoguļrakstā*. Tas ir par Aldonu pašu. Katrs jau mēra ar savu olekti.

Jā, man ir interese, un tā ir — lai Kubalu skola, kas ir unikāls valsts nozīmes pašvaldības muzejs, tāds arī paliktu un attīstītos kā tūrisma un izglītības objekts novadā.

Tās «Zadiņa taciņas» taču netaisīs no siena vai salmiem, bet no dēļiem! Tad nu es vienīgi varētu no Tevis, Aldon, pa lēto nopirkt un pa dārgo pārdot muzejam. Vai tā?

Bet Aldona aizstāvēbai gribu teikt, ka titāniskā cīņa pret Kubalu skolu-muzeju un tā attīstību nesākās no viņa. Ideja radās un process sākās «tur, ārā» — ārpus domes sienām. Šoreiz lai izpaliek uzvārdi, pat iniciāļi, — in-

...dotajā virzienā!

trigai. Mana reakcija būs atkarīga no turpmākās attīstības. Aldona un vēl dažu deputātu problēma ir tā, ka viņi noticēja un pieņēma apmelojumus un izdomājumus par Guntu un Ivaru Abajiem un muzeju, turklāt sāka tos izplatīt tautā. Jēdzienu «zelta stallis» es pirmoreiz dzirdēju ne jau no Aldona.

Jāsaprot arī, ka Gunta Abaja, būdama spējīga vadītāja, ir kā dadzis acīs pretendentiem uz domes priekšsēdētāja krēslu.

Aigars Zadiņš

Kur paliek labas pārvaldības princips?

Rakstā ir informēts, kādā veidā atsevišķus jautājumus virza uz domes sēdi. Manā skatījumā, rakstā pieminētos normatīvos aktus tiešām neievēroja. Domāju, ka šeit vietā būtu jurista komentārs, kad un kam normatīvie akti ir jāievēro un kad tos var vienkārši ignorēt, lai sasniegtu sev vēlamu rezultātu. Kur paliek labas pārvaldības princips, par ko tik bieži runāja priekšsēdētāja A. Zumberga laikā? Šādā veidā virzot jautājumus, tiek ignorētas novada lielākās iedzīvotāju daļas intereses!

Ēriks Bērzkalns

Jaunas vēsmas

Pagājis gads, kopš mūsu novada domi vada Gunta Abaja. Cits vadīšanas stils. Jaunas idejas. Prasme uz klausīt citādāk domājošos. Patiess prieks, ka mēs varam atbalstīt topošos uzņēmējus un novadā top jaunas darba vietas. Šajā laikā domes priekšsēdētāja aktīvi darbojusies un rosinājusi ikvienu domāt par novada tālāko attīstību: atcelts lēmums pārdot Dundagas tautas namu, jūtamas rūpes par novada izglītības un kultūras iestādēm. Nekad nav bijuši tukši solījumi, bet gan strukturēts plāns, kā varētu atrisināt radušās problēmas. Katram ir rīcības brīvība, un jebkurā laikā ikviena padotā viedokli uzklausā.

Ikviens pašvaldības darbinieks noteikti būs gandarīts par iespēju saņemt atvaļinājuma pabalstu. Ļoti ceru, ka turpmāk arī skolo-tājus ar tādu motivēs.

Liels ieguvums ir tas, ka domes komandu pārstāv dažādu jomu speciālisti, un mums ir līderi, kas nav vienaldzīgi pret notiekošo. Vērtējot 24. V sēdes norisi un ar to saistītos notikumus, secinu, ka viens no tiem ir Aigars

Zadiņš, kas ar savu neatlaidību, uzrakstot iesniegumu, deva iespēju balsot par Finanšu komitejā noraidīto jautājumu par projektu *Kubalu skolas - muzeja apkārtējās teritorijas labiekārtošana un muzeja mājas lapas izveide* arī tiem deputātiem, kas nav Finanšu komitejas locekļi. Tā kā šis projekts bija vienīgais savā apakšgrupā, tas nekonkurēja ar citiem pašvaldības projektiem. Būtu nepareizi to neatbalstīt, ja ir iespēja iegūt ES Lauku attīstības programmas finansējumu. Tā ir Linda Pavlovska, kas nebaidās atklāt un novērst nepilnības pašvaldības darbā. Tas ir Aldons Zumbergs, kura pieredze un zināšanas tik ļoti noder novada domes darbā.

Būt opozīcijā un norādīt uz kļūdām ir daudz vieglāk nekā vadīt domi. Tomēr kā vēl nekad mums pašlaik ir vajadzīga politiskā kultūra, un katram būtu jāpado mā par deputāta ētiku.

Irina Jānberga

Likumus var tulkot dažādi

Tā kā likumu pantus var tulkot dažādi, varbūt būtu ieteicams griezties pie jurista pēc skaidrojuma, it sevišķi, ja reiz šāda štata vienība mūsu pašvaldībā ir.

Domāt var dažādi, bet savos izteicienos vajadzētu būt korektākiem.

Ja virza vienu projektu, bet nav iespēju to salīdzināt ar citām alternatīvām, tad tā ir bēdīga situācija, kā rezultātā mēs paši sevi ierobežojam izvēlē.

Una Sila

Kas vienam «balts», otram «melns»

Cienījamie lasītāji, tiešām arī es gribu aicināt jūs ar avīzes starpniecību: pēc iespējas piedalieties novada domes sēdēs! Tad arī jūs varēsiet klātienē novērtēt katra deputāta atdevi novadam nozīmīgu jautājumu lemšanā.

Pagājis gads, kopš esmu novada domes deputāte. Tā kā šis laiks sakrīt ar Guntas Abajas pašvaldības vadīšanas laiku, tad varu komentēt to, kas notiek pēdējā gadā.

Samērā asi iezīmējas politisko spēku viedokļu dažādība jautājumu lemšanā. Reizēm pat liekas, ka loģiskā saprāta vietā valda princips: ja viena daļa deputātu saka «balts», otra puse to redz «melnu». Man patiešām žēl neauglīgos strīdos pavadītā laika, nerunājot

par Dundagas novada vārda nešanu ārpus pašvaldības, rakstot dažādas vēstules uz ministrijām vai birojiem. Cik daudz laika aizņem savstarpējā sarakste, kā arī likumu dažāda interpretējums! Deputāti ir pilnībā atbildīgi, lai pieņemtu pareizus lēmumus, tāpēc par kaut kādu ietekmi uz manu balsojumu nevar būt ne runas. Nekad neesmu bijusi izdevīgs politiķis, jo vienmēr esmu bijusi tieša, tāpēc arī nācies atbildēt likumsargiem par savu rīcību, kas tomēr bijusi pareiza (secināts apgabaltiesas spriedumā). Par kaut kādu paklausību vai vadības norādēm balsojumā pat nevar būt ne runas, jo, roku ceļot, cenšos domāt gan par nākotnes perspektīvām, gan sabiedrības labumu.

Tāpēc, izlasot kolēģa Aldona Zumberga rakstu, man ir skumji, ka cilvēks, aprakstot sēdes un komiteju gaitas, tās interpretē sev izdevīgā gaismā, lai avīzes lasītājus, mūsu vēlētājus, maldinātu un uzskatītu mūs, deputātus, par likumpārkāpējiem.

Runājot par projektiem pašvaldībā, gribu uzteikt šī apjomīgā dokumenta sagatavotājus. Tas nebūt nav viegls darbs. Tikai iesaistoties dažādu aktivitāšu īstenošanā, varam panākt savas teritorijas un infrastruktūras sakoptību un attīstību. Runājot par konkrēto projektu un tā virzību apstiprināšanai, arī es Finanšu komitejā atturējos atbalstīt Kubalu skolas-muzeja iesniegto projektu, jo uzskatīju, ka ir citi objekti, kam finansējums būtu nepieciešamāks. Taču līdz domes sēdei speciālisti bija sagatavojuši pārskatāmu iesniegto projektu tabulu pa finansējuma aktivitātēm, tad man arī bija skaidra nostāja.

Jā, es balsoju par piemaksu piešķiršanu pie atvaļinājumu pabalstiem darbiniekiem visiem kopumā. To likums atļauj. Balsojumā nedrīkst piedalīties darbinieks un deputāts vienā personā, tā nonākot interešu konfliktā, ja lēmumā minēts konkrētās personas uzvārds. Valstī vairāki likumi ir strīdīgi un dažādi tulkojami, taču vai tāpēc laikā, kad jaušams Saulgriežu tuvums, vajadzētu strīdēties, vai darbinieki ir tiesīgi saņemt kaut nelielu motivējošu finansiālu piemaksu?

Jau savas politiskās karjeras sākumā Dundagas pašvaldībā, kad deputāti pārrunāja darbu domē, es aicināju kolēģus atcerēties krievu multiplikācijas filmas varoņa runča Leopolda teicienu: «...dzīvosim draudzīgi!». Taču tas nav piepildījies...

Benita Ose

Apkopoja Alnis Auziņš

Komentārs par pašvaldības komiteju un pašvaldības domes darba organizāciju

Šajā Dundagas novada pašvaldības izdevuma *Dundadznieks* numurā iespējams iepazīties ar pašvaldības domes deputāta A. Zumberga publikāciju par pašvaldības komiteju un pašvaldības domes darba organizāciju. Vairāki deputāti snieguši viedokļus par šo publikāciju, un daži deputāti savos izteikumos skāruši arī jautājumu par pašvaldības jurista nozīmi pašvaldības domes darba organizācijā. Nemot to visu vērā, kā arī pašvaldības izdevuma *Dundadznieks* aicinājumu, savas kompetences ietvaros sniedzu nelielu komentāru.

Publikācijas autors norāda uz likuma *Par pašvaldībām* 22. panta pārkāpumu. Minētais pants nosaka, ka **domes darbs notiek sēdēs un pastāvīgajās komitejās**.

Šeit paskaidrojams, ka tiesību norma nenosaka, ka domes sēdē izskatāmi tikai tādi jautājumi, kas guvuši kādas pastāvīgās komitejas atbalstu. Turklāt publikācijas autora turpmākā atsauces uz minētā likuma 60. panta otrās daļas 3. punktu jau ietver norādi uz attiecīgās komitejas kompetenci — dot atzinumu par projektiem, kas saistīti ar finanšu resursu izlietošanu. Atzinuma sniegšana ir viena no jautājuma izskatīšanas sastāvdaļām, bet atzinuma saturs nav obligāts priekšnosacījums jautājuma iekļaušanai vai neiekļaušanai pašvaldības domes darba kārtībā.

Publikācijas autors norāda uz Dundagas novada pašvaldības 2010. gada 22. decembra saistošo noteikumu Nr. 47 *Dundagas novada pašvaldības nolikums* 43. punkta pārkāpumu. Minētais saistošo noteikumu punkts nosaka, ka domes sēdes darba kārtībā tiek iekļauti jautājumi, kuri iesniegti domes priekšsēdētājam ne vēlāk kā vienu nedēļu pirms kārtējās domes sēdes.

Šeit paskaidrojams, ka minētais saistošo noteikumu punkts sastāv no vairākiem teikumiem. Šī saistošo noteikumu punkta turpinājumā ir norādīts, ka par citu jautājumu iekļaušanu domes sēdes darba kārtībā saskaņā ar likumu *Par pašvaldībām* lemj dome. Šāda lemšana arī tika veikta Dundagas novada pašvaldības domes 2012. gada 24. maija sēdē.

Aigars Šturms, Dundagas novada pašvaldības Centrālās administrācijas juriskonsults

Priecīgi svētki

Spītējot brāzmainajam vējam un lietus šaltīm, Slīteres Ceļotāju dienas 2. un 3. VI un arī Pils diena 2. VI sagādāja prieku tiem, kas paši bija priekam sagatavojušies.

Ceļotāju dienā

Ceļošanai izraudzījās Kolkas pusi. Var jau būt vien tāpēc, ka pats biju «izkāpis no gultas ar labo kāju», visur sastapu laipnus un atsaucīgus cilvēkus, sākot ar zvejnieku un zivju kūpinātāju Ēriku Ļihačevu, kas ar savām palīdzēm riktēja lucīšus uz virbiem, tālāk ar Dzintaru Ozolu no nacionālā parka, kas pie Kolkas apmeklētāju centra piedāvāja atminēt, kā *latviskās zivis* saucamas lībiešu valodā un atrisināt jūrniecisku krustvārdu miklu, un iemācīja sasiet īstus jūrnieku mezglus. Dižjūras lielie viņi acīmredzot traucēja ar laivām braukt uz bāku, bet līča pusē jūra bija rāmāka, un manu krustmeitu romantiskās alkas pilnībā apmierināja Dženetas Marinskās piedāvātie ūdensvelosipēdi. Sausu drēbju kārtā līdzī, un pašas nav no cukura!

Koncertā lībiešu centrā *Kūolka* priecēja Inoras, Evitas, Dzintras, Antras un pārējo Kolkas sievu krāšņās balsis. Pēc tam — omulīga pasēdēšana dižistabā, kur uz galda likts piedienīgs cienasts — rūšrāceņi, pūtelis, skābputra, ceptas reņģes, maizītes ar šprotēm un ķilavām, un kur nu vēl zivju zupa! Viesu vidū arī četri ceļotāji no Nīderlandes. Franciski mazliet saprotošo viešņu iedrošināju baudīt visu, kas ar muti, acīm un ausīm ir izgaršojams. Ilze Soja pie galda diriģēja neformālo kori, un ģimeniskā gaisotne bija tik aizraujoša, ka sāku dziedāt līdzī.

Un nu — uz liedagu pēc pirts priekiem!

Vispirms gan bija jāpieliek roka, lai *Ripopirti* kopus spēkiem uzstumtu tuvāk krastam, citādi Jūras mātes sūtiņtais paisums grasījās pārvietojamo pirti ieraut bangās... Kad nu grasījās iet sviedrētavā iekšā, mani uzrunāja pirtnieks Armands. Vai nevēlos tapt nopērts? Kāda runa! Pirtnieks pērn tikai beidzis pirts skolu, bet noteikti ir ar ķērienu. Man tika gan karstas, gan austas šaltis, gan apses slotiņu maigums, gan kadiķa slotiņas elektrizējošais durstīgums. Kur nu vēl vēju auri turpat pie auss un lāviņas šūpošanās pie niknākiem brāzieniem! Pēc sviedrēšanās — atsvaidzinošā Baltijas jūra, bet visa noslēgumā — mērcēšanās kubulā. Pārņēma tik aizli-dojošas sajūtas, ka gribējās tur palikt vismaz līdz vēlam vakaram... Vēlāk mobilo pirtu salidojuma idejas tēvs Jānis Dambītis man vēstīja, ka vakarā uz pirti jau bijusi ļaužu rinda un cilvēki pērušies līdz četriem no rīta, bet svētdien atbraukusi vēl viena pirts.

Piedzīvoju tikai tādu nieku no Ceļotāju dienu plašā klāsta. Bet ne mirkli nemāca garlaicība. Vienīgā neizbēgamā nelaime tādās reizēs — vienlaikus nav iespējams būt dažādās vietās. Nekas, nākamgad priekšroku došu dabas izziņai.

Pils dienā

Ar novada domes priekšsēdētājas Guntas Abajas uzrunu, brīnišķīgu koncertu pils lielajā zālē un lielgabala grāvieniem un dūmiem ārpusē 2. VI sākās Pils diena *Dzīvo zaļākl!*

Koncertā satikās viss novads. Ik pa laikam zāli pieskandēja brašie Kolkas pūtēji, un viņi ar interesi vēroja Dundagas vidusskolas ansambļa uzstāšanos un *Sensus* dejotāju uzna-cienus. Starp mazajiem bērnodārza *Kurzemītes* prinčiem un princesēm, kas dziedāja un dejoja, rosījās lielā princese Rudīte. Bet ansambļa *Sendienas* izpildītāji eleganti, un dziesmas — sirsnīgas. Redzējām Mazirbes speciālās internātpamatskolas asprātīgu iz-rādi *Kā Bobīti mācīja runāt*. Pašā noslēgumā līdz asarām izsmidzināja trīs puīši no Rīgas improvizācijas teātra *Improzo*, viņu vidū arī mūsu vidusskolas absolvents Jānis Klucis.

Luterāņu dievnamā Dundagas novada jauktā kora izpildījumā skanēja garīgās dziesmas un latviešu tautasdziesmas, kas skaisti mijās ar stīgu trio — Anda Kostanda, Ieva Šmite (vijoles) un Līga Balga (čells) — izspēlētajām melodijām.

Parka estrādē slapjo deju grīdu nokaisīja ar smiltīm, un Daces Treinovskas tautisko deju kolektīvi un viesi — *Brīze* no Lapmežcie-ma, *Draudzība* no Talsiem un *Nurme* no Lau-cienes — nezaudēja raitu deju soli un dejot-prieku. Kaut gan aktrise Velta Skurstene acs operācijas dēļ nevarēja priecēt ar savu ven-tiņmēli, koncerts bija krāsains. Pirms balles bija iespēja pabūt pēdējā šīs dienas koncertā, kurā uzstājās grupas *Putnu balle* un *PER*. Iztu-rīgākie vēl dejoja grupas *Liepavots* spēlētāja ballē.

Dienas pirmajā pusē laukumā starp pili un baznīcu varēja aplūkot nelielu tirdziņu. Ma-nas krustmeitas māsa Maija tur pamanījās izliet jauku vaska sveci sirds formā ar eņģēlī-ti, bet kāda cita dundadzniece slavēt slavēja Valdemārpili ceptās un šeit iegādātās smalk-

maizītes. Starp koncertiem laukumā notika arī tradicionālā Pils dienas modes skate *Smuks no dabas!*. Ja kultūras dzīves rīkotāja Ruta Bērziņa, tērpusies garā, zaļā kleitā, ar zaļiem pavedieniem veiksmīgi saistīja kopā pirmo koncertu, kurā viņas dēls Raitis visus pamācīja, kā atkauties no krokodila, tad mo-des skatē viņa zaļsvītrotā halātā izteica dažā-das vēlmes par tērpiem, bet Raitis piedāvāja viņai apģērbu variantus. Apbrīnojama bija modes skates dalībnieku un deju grupas *Sen-sus* lielo meiteņu izturība lietū un asā vējā — modes demonstrētāji pārsvarā bija gērbušies ļoti plāni, daža laba dalībniece staigāja pat basām kājām. Skaistums un stils prasa upu-rus! Taču skatītāji varēja izbaudīt mūsējo ra-došo izdomu un izpildījumu. Mani savaldzi-nāja personificētie jūras un saules tērpi. Ļoti patika svārki no lapām, ko rotāja maijpuķī-tes, lapu un ceriņziedu svārki komplektā ar ceriņziedu sirsnīņu mugurpusē, krāsaino ba-lonu kleita, ugunīgā sarkano salvešu kleita ar cepuri, kleita, ko greznoja vienreizlietojamie šķīvīši baltā un dzeltenā krāsā, un pieskaņo-tu šķīvīšu cepure. Par vienotu tērpa ansam-bli uzteicama arī Daina Miķelsone un viņas dēls Rūdolfs, amizants bija lielais taurenis.

Par daudzveidīgo Pils dienu pateicība svētku rīkotājam un viņu palīgiem, kā arī pulciņu vadītājiem un visiem, kas dzied, spē-lē, dejo un gatavi iesaistīties! Svētku organi-zatores īpašu paldies saka Inārai Čaunānei un viņas palīdzēm par atsaucību un līdzdalī-bu un *Sensus* dejotājam, kas modes skatei pa-šas veidoja savus tērpus.

Alnis Auziņš un Diāna Siliņa, skaitļus, faktus un foto skatīt www.dundaga.lv

Ne no maizes vien

Draudzes dienā

26. V Dundagas luterāņi svinēja 11. Draudzes dienu. To veidoja divas lielas sadaļas — Bībeles stunda un profesora, mākslas zinātnieka Ojāra Spārīša priekšlasījumi novada trīs luterāņu dievnamos.

Draudzes dienu ierosināja apalie 100 gadi mūsu altārgleznei — Jaņa Rozentāla darbam *Lieldienu rīts*. Savulaik biju sadarbojies ar Ojāru Spārīti — smalku mūsu sakrālās mākslas pārzinātāju. Ja profesors piekristu atbraukt... Piekrita!

Draudzes dienu kā ierasti sākām ar lūgšanu un tad turpinājām baznīcas dārzā. Mācītājs Armands Klāvs Bībeles stundai piedāvāja pārdomām citātu no Apustuļu darbu 2. nodaļas: «Tie, kas viņa (Pētera) vārdus pieņēma, bija uzticīgi apustuļu mācībai, sadraudzībai, maizes laušanai un lūgšanām».

Domāju, ka būtiska ir draudzes mācītāja dalīšanās paša pieredzē, šajā gadījumā — konkrēti par katru no četrām svarīgajām ticības dzīves sastāvdaļām. Dzirdējām Armanda atziņas par agrā jaunībā piedzīvoto sadraudzības kopību, gan par ļoti uzskatāmo Svētā Vakarēdiena iedarbi — visvairāk pirmdienā, kad nemaz negribas grēkot!

Tāpat varējām pārdomāt piedošanas dziļāko būtību, kam jēga acīmredzot ir tad, ja tomēr pastāv arī tās pretstats — nepiedošana, jo citādi piedošana kļūtu lēta. Varējām nojaust kaut ko no mācītāja darba nastas, pie kuras pieder arī «vienas vai otras atslēgas» lietošana, proti, atlaist grēkus vai paturēt, un šādā griezumā uzlūkot uzticību apustuļu mācībai. Un cik daudz mēs katrs ikdienā to atceramies, cik lūdzam par saviem draudzes ganiem? Arī viela pārdomām. Bet stiprinājumam — mācītāja auglīga atziņa: Dievs nāk pie manis manā vājumā un dara mani stipru. Katrs, kas vēlējas, dalījās arī savās atziņās.

Pēcpusdienas cēlienu ievadīja profesora O. Spārīša vairāk nekā stundu garā lekcija Dundagas dievnāmā — drīzāk kopīga iesaistīšanās tēlainā ceļojumā no stipri tālas pagātnes līdz 20. gs. 30. gadu vidum, ieraugot daudzas nepamanītas detaļas, laicīgā un garīgā savdabīgo mijiedarbību, arī — mākslinieka vietu un lomu viņam atvēlētajā laikā... Lūk, saistošākās šī stāstījuma vietas!

Kur tagad ir piemiņas zīme Atbrīvošanās cīņās kritušajiem, senāk atradies kungu sols — tieši pretī bikts kamerai. Tos, tāpat kā altāri un kanceli, 1765. gadā, kad baznīca vēl nav pilnībā pabeigta, sāk veidot Jozefs Slavičeks, kura roku darbs ir arī Liepājas Sv. Trīs-

vienības baznīcas altāris. No Čehijas ieceļojušais meistars atradis plašu darba lauku Latvijas muižās un baznīcās. Slavičeks, darinot ornamentus, koku tā izloka un samežģī, it kā tā būtu viegli mīcāma viela, kā plastilīns. Ornamenti nav noskatīti no dabas, bet izfantazēti, atgādinot tamborējumu, Briseles mežģīnes, kaut ko no Kurzemes hercogietu aprocēm. Meistara darbos valda apbrīnojams līdzsvars. Altāra labās un kreisās puses dekoratīvie elementi nav simetriski, bet to nejut, jo ir vienādi «pēc svara». Diez vai kāds no draudzes šo īpatnību ir pamanījis, tik *neuzkrītoša* tā ir!

1912. gadā pēc draudzes lūguma Janis Rozentāls darina altārgleznu. Tad lielo krucifiksu no altāra centra novieto kreisajā pusē, kur tas atrodas joprojām. Bet notiek vēl kāda savāda pārbīde: Svētais gars ar balodi virs staru vainaga līdz 1912. gadam atradies pašā augšā virs Dieva Tēva galvas, bet pēc gleznas ievietošanas pārvietots zemāk, kur atrodas arī tagad.

Pirmās Latvijas Republikas laikā, notiekot zināmai baznīcu *tīrīšanai no visa vāciskā*, toreizējā Pieminēkļu valde atļauj noārdīt Ostenzakeniem veltītos pieminekļus, kolonnas-urnas, kas atradās Dundagas dievnāmā līdz 30. gadu vidum. Tagad šie marmora tēlniecības paraugi aplūkojami Rundāles pils muzeja pagrabā. Kungu sols visdrīzāk sazāģēts malkā.

Savukārt bikts kabīne bijusi arī citās luterāņu baznīcās, piemēram, Ēdolē. Līdz 19. gs. vidum luterāņu baznīcā notika biktēšana. Tagad arī to praktizē, bet privāti, sakristejā, brīvā formā. Kā īsti noticis agrāk, ziņu trūkst, bet mācītājs acīmredzot sēdējis uz sola kabīnē, savukārt ārpusē pie lodziņa, kā jās stāvēt, draudzes loceklis sūdzējies grēkus.

Altārglezna tapusi ar Ostenzakenu atbalstu, kas seguši pusi izmaksu, otru pusi saziņojusi draudze. Gadu pirms šī darba Rozentāls uzgleznojis Rīgas Jaunās Sv. Ģertrūdes baznīcas altārgleznu *Laidiet tos bērniņus pie manis!* Šajā sižetā Kristus redzams pie zedēņu žoga... Kur Jūdejā varētu redzēt šādu žogu? Un pavasarī ziedošas ābeles? Un latvju zemnieces drēbēs tērptu mammīti? Kristus tuvumā tikusi ... Ellija Forsele, Rozentāla

kundze ar saviem bērniem, bet aizmugurē — īsts mūsu dzimtenes pavasaris. To ieraugām arī *Lieldienu rītā* — gluži vai Purvīša ainava. Rozentāls bija viens no pirmajiem latviešu māksliniekiem, kas dabu sāka fiksēt ar fotoaparātu. No nelatviskās vides gleznā ir tikai klintsbluķis, kas simbolizē nāvi, apstāšanos, to, kas jāpārvar. No labās, no gaismas puses nāk gaišās drēbēs tērpi Kristus. Bet Marijas Magdalēnas veidolā atkal ir paša gleznotāja dzīvesbiedre. Arī diplomdarba gleznai *No baznīcas tipāži* bija norakstīti no dzīves. Varam iedomāties, kā, strādājot pie *Lieldienu rīta*, gleznotājs palūdzis kundzei pozēt, nometoties uz ceļiem...

Dievnama gleznu varētu izfotografēt pa kvadrātcentimetriem un par katru uztaisīt mākslas vēstures pētījumu. Cik izteismīgi Rozentāls attēlojis rokas, kā žesti liecina par kustību, gan abām sievietēm, gan Kristum! Bet fonā, aizmugurē — Saldus ainava. Bībeliskais un reālistiskais saturs saplūst. Tā mūsu glezniecībā ienāk nacionālais moments.

Uzzinājām arī, ka mums pieder vērtīgs kristāmtrauks, kas, iespējams, nācis no muižas. Tāpat mākslas vēsturnieks skaidroja Kārļa Mieziša vadībā veiktos krāsošanas darbus pagājušā gadsimta 30. gadu vidū. Pēc tam nozīmīgus otas pieskārienus baznīca vairs nav pieredzējusi.

Mazirbes baznīcā dzirdējām, kā padomju laikos izdevies dievnamu nosargāt, būtībā apmānot to laiku funkcionārus, un salīdzināt, kā atšķīrusies oriģinālā altārglezna no tās, kas tagad atrodas altārī. Pavisam cita interesanta atšķirība — visi jutām, cik ļoti sauss ir gaisa Mazirbes baznīcā salīdzinājumā ar Dundagas dievnamu.

Kolkas baznīcā Spārīša kungs dalījās savā redzējumā par savulaik pretrunīgi vērtēto Helēnas Heinrihsones trejdāļīgo altārgleznu. Mākslas lietpratējs skaidroja autores daiļrades savdabību un to, ka darbs panāk galve-

• Profesors O. Spārītis Kolkas baznīcā skaidro Helēnas Heinrihsones triptihu.
Ineses Dāvidsones foto

no — tas neatstāj vienaldzīgus tos, kas ienāk baznīcā.

Visos trīs dievnamos baudījām arī mūzikas skaņas. Dundagā dažas dziesmas jauki nodziedāja Zane Rozefelde-Kristiņa un Baiba Rapīte, Mazirbē ērģel spēles māku rādīja Armands Klāvs, savukārt Kolkā iepriecināja Andas Kostandas vijoles un Sabīnes Upneres ģitāras spēle. Kolkā piedzīvojām arī sirsnīgu sadraudzību un pārrunas, kas pēc tam turpinājās Dundagā, draudzes namiņā.

Rosinātās pārdomas turpinājās vēl nākamajā dienā, kad Vasarsvētkos mūsu mācītājs sprediķī jautāja: kādu pilsētu mēs katrs ceļam — sajukuma un savu it kā labo darbu jeb lepības Bābeli vai miera Jeruzalemi Dievam par godu? Arī lielu mākslinieku veikumā, arī sakrālajā mākslā bieži vien spoguļojas abas «celtniecības». Un kā ir mūsu pašu dzīvēs?

Alnis Auziņš

Ārvalda Zigata dzīves skola

Savulaik skolotājs Ernests Ābols rosināja manu Interesi par veco cilvēku dzīvesziņu. Tagad, pētot Dundagas novada dzimtu vēsturi, man nozīmīgas ir tās atziņas, kuras skolotājs pirms 22 gadiem izteica *Talsu Vēstīs* aprakstu ciklā *Dzīves skola*.

Kādas ir šīs atziņas?

Veco cilvēku mūžs ir neatsverama vērtība nākamajām paaudzēm. Katra paaudze nāk ar saviem meklējumiem un jauniem atradumiem, taču katrai no tām ir arī pienākums paņemt labāko no senču mantojuma un to kā tradīciju turpināt. Tauta ir stipra, ja stipras ir paaudžu saites.

Viena no Dundagas novada dzimtām, ar kurām esmu iepazinies, ir Friča Zigata dzimta no Kaļķu *Brīvzemniekiem*. Friča un Elizabetes ģimenē pasaulē ir nākuši 10 bērni: seši dēli — Ārvalds, Ainis, Imants, Maigonis, Laimonis, Visvaldis — un četras meitas — Skaidrīte, Aija, Guna, Gaida.

Ģimenes vecākais dēls Ārvalds Zigats 31. V nosvinēja 90 gadu jubileju. Ceru, ka jaunākās paaudzes izmantoja iespēju, sveicot jubilāru, iepazīties ar senču mantojumu.

Kas tajā ir kopīgs? Tas, ka viņu vecums ir pāri astoņiem gadu desmitiem. Varbūt arī tas, ka šo ilgo laiku nodzīvojuši, avīžnieku netraucēti. Un vēl — maz viņi gājuši tādā skolā, kādu mēs to saprotam tagad. Dzīves mācības apgūtas darbā, pašizglītībā, pārdomās vienatnē, dzīves daudzveidīgajās situ-

ācijās — dzīves skolā.

Es šo darbīgo vīru ievēroju jau pirms 39 gadiem, kad ierados Dundagā, un esmu šodien redzējis, cik sparīgi viņš vicina izkapti savos *Ziemasdārzos*. Būdam Dundagas pagastvecis, apbrīnoju šī vīra sīkstumu, apzinīgumu un profesionalitāti, darbojoties pagasta saimnieciskajā dienestā.

Esmu diktofonā ierakstījis sarunu ar Ārvaldu un dzīvesbiedri Ainu. Tur iznāktu vairāku rakstu sērija! Bet īss dzīves gājums ir šāds. Bērība un jaunība tēva mājās *Brīvzemniekos*, skolas gaitas Kaļķu skolā, kur skolotājs ir Ernests Avots, pēc tam mācības Dundagas *Baltajā skolā* un turpinājums Rudbāržos, kur Ārvalds kursos izmācās par meža meistaru. Pēc tam darbs Dundagas MRS, vēlāk Sīrupfabrikā, par kuru varējām lasīt *Dundadznīkā*. Šajā laikā Ārvalds iepazīnās ar Ainu Jaunbelzēju un 1965. gada 15. maijā nosvinēja kāzas. Tāpat pēc trim gadiem zelta kāzas! Kopš 1966. gada darbs saimnieciskajā laukā, komunālo uzņēmuma kombinātā.

Galvenā vērtība ģimenē ir bērni Silards un Gunda un četri mazdēli.

Sirsnīgi sveicieni jubilāram un lai laba ve-

• 1. rindā Skaidrīte, Gaida, Aija, Guna, 2. rindā Imants, Visvaldis, Laimonis, Ainis, Maigonis, Ārvalds. 60. gadi.
Foto no Ā. Zigata albuma

selība! Pats Ārvalds Zigats, vaicāts, kā izturēts darba smagums, atbild akurāti tāpat, kā savulaik teikts skolotāja Ernesta Ābola aprakstā *Mūžs kopā ar dziesmu* par Ainas Zigatas māti Nēzi Jaunbelzēju: «Es neizjūtu, ka darbs

būtu bijis pārāk grūts. Parastas un pierastas grūtības. Viegli jau nekas nenāk. Darbs jāpārdara pa īstam un tik labi, cik vien var».

*Gunārs Laicāns,
Dundagas novada dzimtu pētnieks*

Par zaļu pat vēl zaļāks

Vidusskolas forumā

17. V pēcpusdienā vidusskolas ārpusklases darba organizatore Inese Freimute rīkoja forumu 7.–12. klašu skolēniem, lai pārrunātu, kā uzlabot pašpārvaldes darbu.

Vispirms ar jauniešiem runāja I. Freimute, pieredzē dalījās arī ciemiņi — Talsu bērnu un jauniešu centra metodiķe Līva Tauverke-Štauere un 2. vidusskolas audzēknis Matīss Freimanis, pēc tam skolēni 6 darba grupās aplūkoja pašreizējo situāciju dažādās skolas dzīves jomās un izstrādāja priekšlikumus, ko arī prezentēja. Foruma noslēgumā filmu *Kolka cool* noskatījās visai daudz interesentu.

I. Freimute aicināja skolēnus būt līdzatbildīgiem skolas dzīves veidošanā un norādīja uz dažādām iespējām: aktīvu darbošanos klasē, pēc tam pašpārvaldē un tad jau skolas padomē, projektu rakstīšanu, iesaistīšanos Talsu jauniešu apvienībā *Tas*. Es, skolēnu apmaiņas programmās, kā arī brīvprātīgo darbā.

Viņa uzsvēra, ka pašpārvaldes uzdevums nav tikai rīkot pasākumus, kā pēdējos gados iegājies. Pašpārvaldei jārisina konflikti, jāietekmē skolēni, kas nemācās vai stundās

slikti uzvedas, jāraksta un jāīsteno projekti. Vēl varētu veidot skolas avīzi, radiopārraides, starpskolu sadarbību. I. Freimute norādīja uz pašreizējo pašpārvaldes problēmu — tajā darboties piesakās visi, kas vēlas, un paši ievēl skolas prezidentu. Doma laba, bet apņemšanās darboties izsīkst jau pusgadā... «Ja gada sākumā esam kupls skaits, tad pusgadā paliekam 10», sacīja skolotāja. Tāpēc nākamgad ir ierosinājums strādāt citādi: no katras klases demokrātiski pašpārvaldē ievēlēs 2 vai 3 skolēnus, bet septembrī visa skola — prezidentu. Būs vairāki kandidāti, kas īsi iepazīstinās ar sevi, pastāstīs, kāpēc piekritis kļūt par prezidentu. I. Freimute cer, ka tad darbs būs interesantāks un jaunieši kļūs aktīvāki.

Foruma otrajā daļā grupu darbā tapa interesanti priekšlikumi. Kā atzina I. Freimute, viņa bija patīkami pārsteigta un tos izmantos, plānojot darbu nākamajam mācību ga-

dam. Pēc pamatīgām diskusijām darba plānā ierakstīja punktu, ka pašpārvalde mēģinās aprunāties ar skolēniem, kas negrib mācīties un slikti uzvedas. Jaunieši, runājot par līdzdalību vietējā pašvaldībā, bija gatavi iesniegt priekšlikumus un piedalīties Dundagas slūžu atjaunošanā. Skolēni, novērtējot interešu pulciņus, izteica vēlmi, lai atdzimtu skolas orķestris, būtu fotografēšanas pulciņš, trenāžieru zāle, baseins, iespēja skolā apgūt arī basketbola spēles pamatus. Vajadzētu atjaunot skolas avīzi un pulciņiem rīkot atvērto durvju dienas.

I. Freimute uzskata, ka forums mērķi sasniedzis: iegūti labi priekšlikumi, materiāls, uz kā balstīties darbā, skaidras jauniešu vēlmes.

Kā pastāstīja pašreizējā skolēnu pašpārvaldes vadītāja, 12. a klases skolniece Simona Bernāne, viņa domājusi, ka skolēni forumā būs pasīvi, taču saklausījusi labas idejas, piemēram, par pašpārvaldes interneta vietnes veidošanu vai pašpārvaldes profilu interneta vietnē *draugiem.lv*, kur būtu pašpārvaldes bilžu galerija, video, tāpat *ask.fm* izmantošanu, lai biklākie skolēni varētu uzdot jautājumus. «Ja skolēni redzēs, ka mēs pašpārvaldē esam draudzīgi un atsaucīgi, ka mums ir interesanti, tad arī citi gribēs tajā darboties,» uzskata Simona.

Diāna Siliņa

Jauniešu nodarbinātība

22. V pilī tikās Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA), novada skolu un pašvaldības darbinieki, kā arī vairākas vidusskolas skolnieces un daži vietējie uzņēmēji.

Viņus kopā bija aicinājusi Aiga Ūdre, jauniešu un sporta dzīves organizatore, lai noskaidrotu, kā kopīgi visiem sadarboties, risinot jauniešu nodarbinātību. Sākumā viņa iepazīstināja ar esošo stāvokli, norādot, ka Latvijā jauniešu bezdarba līmenis ir viens no augstākajiem ES. Arī mūsu novadā jauniem cilvēkiem ir samērā liels bezdarbs — apmēram 1/4 no visiem bezdarbniekiem ir vecumā no 20 līdz 29 gadiem. Aiga norādīja, kāpēc tā noticis: jaunieši neapņūst darba tirgū pieprasītās profesijas, nav motivēti, trūkst vienotas informācijas un kooperācijas, kas nodrošinātu ciešu sadarbību starp jauniešiem, iespējamo darba devēju un pašvaldību. Jaunieši bieži vien pat nezina, kas ir darbs, ko nozīmē strādāt, un tas rada konfliktu. Aiga uzsvēra, ka jaunieši reizē ir veiksmīgs novada attīstības resurss, tāpēc par viņu atgriešanos novadā ir jādodomā.

Lai noskaidrotu visu pušu vēlmes un vajadzības, klātesošie darbojās 4 grupās, izvēlot katrā līderi, kas palika uz vietas, kamēr pārējie gāja uz riņķi, ikvienam grupas vadītājam izsakot savus priekšlikumus par attiecīgo

jautājumu. Kad loks bija izmests un katru grupu atgriezies sākuma vietā, un kafija vai tēja nobaudīta, līderi prezentēja darba grupu rezultātus.

Uzņēmēju pārstāvētais līderis, SIA *Pāces vilna* vadītājs Dins Derkevics atzina, ka darbiniekam jābūt ar augstu atbildības izjūtu un pozitīvi noskaņotam pret darbu un kolēģiem, jāievēro darba devēja norādījumi. Darbiniekam jāiztur 1 līdz 3 mēnešu pārbaudes laiks. Prasības, ko viņš pamatoti drīkst izvirzīt, ir šādas: atpūtas laika, iekšējās kārtības noteikumu, darba samaksas ievērošana. Dins gan bija noskaidrojis, ka meitenes, kas pasākumā piedalījās, nedomā Dundagā atgriezties. Viņš izteica sapratni, jo arī pats 18 gadus vēlējies tikt prom, bet ... iznācis atgriezties.

Jauniešu līdere Santa Namsone nosauca jomas, kurās jaunieši Dundagā varētu un vēlētos strādāt: sabiedriskās attiecības, tieslietas, tūrisms, kokapstrāde, autoremonts, kultūra, lauksaimniecība un zvejniecība. No darba devēja jaunieši vēlētos sadarbību un izaugsmes iespējas. Viņus interesē arī labi

darba apstākļi: darba drošības, darba laika un atpūtas laika ievērošana. Vēl jaunieši grib, lai darba devējs viņus uzklaušītu, lai ar viņiem izrunātu samezgļojumus, lai ņemtu vērā viņu priekšlikumus darba uzlabošanai, lai būtu atbilstošs atalgojums, veidotu kopīgas tradīcijas, piemēram, jubilāru sveikšanas un ekskursijas.

Lauris Laicāns, pašvaldības pārstāvju līderis, pastāstīja par jauniešiem pievilcīgas vides veidošanu novadā. Vajadzīgs jauniešu centrs! Lauris domāja, ka jaunieši tajā lieliski varētu sadarboties arī ar citu vecumu grupu cilvēkiem, jo jaunajiem lieti noderētu, piemēram, senioru dzīves pieredze. Jābūt jauniešu līderim, entuziasmam, ko citi atbalsta un kam seko. Jaunieši varētu vēlēties labiekārtotas brīvā laika pavadīšanas vietas, sporta zāļu pieejamību. Florbola laukums, izgaismots parks, deju klubs un brīvdabas kino — vēl idejas jauniešiem patīkamas vides veidošanā. Lauris gan uzsvēra, ka pašvaldība gaida pašu jauniešu priekšlikumus.

NVA Talsu filiāles projekta karjeras konsultante Rita Grence, ko par līderi bija izvirzījuši skolotāji, norādīja, ka jauniešiem vairāk jāzina par dzīves vietā vai tās tuvumā vajadzīgām profesijām, kā arī par brīvajām darba vietām novadā vai kaimiņos. Tādai informācijai jābūt mūsu novada interneta vietnē. Lai iegūtu ziņas par profesijām, jārinko

Īsziņas no vidusskolas

Šogad Latvijas pedagogu metodisko izstrādņu skatē vidusskolas autoru kolektīvs — Vēsma Frišenfelde, Gundega Lapiņa, Iveta Kundecka un Inese Freimute — ieguva 3. pakāpes diplomu. Mūsējo tēma — *Sevis izzināšana un pilnveidošana*. Katra skolotāja darbā bija dalījusies pieredzē ar savu audzināšanas stundu materiāliem.

7.a klases skolniece Elīza Gerdiņa valsts atklātajā olimpiādē matemātikā 7.–8. klašu grupā ieguva 1. vietu. Skolotāja — Sintija Kronberga.

Eklases un *Skolas Dienas* rīkotajā konkursā *Mēs varam labāk!* no 663 klasēm 1. vietā skolotājas Sarmītes Dinsbergas audzināmā 11.a klase. Konkurss vērtēja sekmju izaugsmi šajā mācību gadā. 11.a klasē tas bijis ļoti straujš: pirmajā semestrī bijuši vien 2 *labinieki*, bet otrajā — jau 10.

Zelta Zivitiņas čempionāta 2012 Lielajā finālā 5. b klase izcīnījusi 6. vietu.

Apkopoja Diāna Siliņa

mācību ekskursijas, prakse uzņēmumos vai skolā, jātiekas ar dažādu profesiju pārstāvjiem. Nepieciešami kursi un jurista konsultācijas dzīvesvietā. Rita norādīja uz šodienas tikšanās rezultātu — uzņēmēji ir apsolījuši atbalstīt mācību ekskursijas, bet pašvaldība — apņēmusies padomāt par atbalstu uzņēmējiem, lai skolēniem būtu vasaras nometne.

Apkopojot priekšlikumus, Aiga secināja, ka pašvaldībai jāizveido un jāuztur datu bāze ar skolēnu vienkāršotu CV, studentu studiju virzieniem un kvalifikāciju, ja viņi meklē novadā vai kaimiņos sev piemērotu darbu. Savukārt darba devēji piedāvās praksi un darba vietas. Starp izglītības iestādēm, pašvaldību un uzņēmējiem jāveido uz jauniešu profesionālo orientāciju vērsta sadarbība, ievērojot novada attīstības plānu.

Uzņēmējs Ivo Kalers jauniešus aicināja izdomāt, kā pie *Lielās skolas* sporta laukuma ierīkot atpūtas vietu, un ar savu ideju plānu doties pie uzņēmējiem, lai tie palīdzētu ar materiāliem vai finansējumu.

Novada domes priekšsēdētāja Gunta Abaja, atsaucoties uz bērnu dienas centra *Mājas* piemēru, sacīja, ka pašu veidotu vidi neviens negrib postīt. Viņa aicināja pastaigāt pa plašo pasauli un tomēr atgriezties Dundagā.

Diāna Siliņa

Mazajā skolā

Pavasaris atnāk ar košām krāsām. Zied ceriņi, savas svecas pret Sauli slej kastāņos... Tomēr visskaistākie ziedi uz Zemes ir bērni.

11. maijā mūsu audzēkņi aicināja vecākus uz Mātes dienai veltītu koncertu. Visus priecēja bērnu dziedātās dziesmas un dejotās dejas! Šoreiz koncertā izskanēja pašu bērnu rakstītie labie vārdi mamiņai, tētim, vecvecākiem. Tie skanēja patiesi un miļi un aizkustināja ikviena klātesošā sirdi.

Pavasārī *Mazajā skolā* rīkojām skolas olimpiādes pa klašu grupām. Lūk, mūsu gudrinieki! 2. klašu grupā I vieta Nilam Kuģiniekam, II vieta Madaram Mauriņam, III vieta Evelīnai Feldentālei; 3. klašu grupā I vieta Annai Iesalniecei, II vieta Žanetei Bergmanei, III vieta Katei Nierliņai; 4. klašu grupā I vieta Ērikam Eihleram, II vieta Justīnei Bogdanovičai, III vieta Elēnai Ozoliņai. Olimpiāžu uzvarētāji saņēma skolas direktores parakstītus atzinības rakstus.

Lepojamies ar mūsu skolas dziedātāju saņemto — viņi starpnovadu skolu 1.–4. klašu koru skatē mūzikas skolotājas Sandras Cirvels vadībā ieguva I pakāpes atzinības rakstu.

Kā veicies kārtējā mācību gadā? **1. a klasē** labi un teicami ir mācījušies Klāvs Alkšbirze, Marks Endijs Bišofs, Lauris Bleive, Elīne Bur-

nevisa, Krista Kučere, Felicita Ludevika, Alekss Pipars, Laura Rumpe; **1. b klasē** Arnolds Bergmans, Alise Damberga, Annija Heibergera, Rūdolfs Miķelsons, Krista Sudmale, Krista Tomsone; **2. a klasē** Dāvis Alkšbirze, Tīna Aukmane, Līna Blumberga, Markuss Ekers, Sanija Daniela Kokarēviča, Madars Mauriņš; **2. b klasē** Nils Kuģinieks, Rūdolfs Remess, Aivars Tebernieks, Daniela Vēze, Matīss Vīksna; **3. a klasē** Marks Aukmanis, Žanete Bergmane, Evelīna Bernāne, Alise Ceple, Līga Emerberga, Anna Neifelde, Māra Nierliņa, Eva Zvirbule; **3. b klasē** Anna Iesalniece, Anda Šmēdiņa, Kristīne Bumbiere, Kristīne Emerberga, Mārtiņš Blūmentāls; **4. a klasē** Marta Damberga, Ginta un Guntis Egles, Krista Ludevika, Anna Pavlovska, Elēna Ozoliņa, Āris Zanders; **4. b klasē** Ēriks Rodions Eihlers, Hanna Monta Kuģiniece, Māra Apine. Mums ir skaista tradīcija — mācību gada noslēgumā kā pateicību par sekmīgo darbu dāvināt šiem bērniem grāmatu. Taču priecājamies mēs par ikkatru bērna panākumu, kas sasniegts grūtā mācību darbā.

Un vēl. Mūsu skolas zālē ir ielaidušies 29

krāsaini taureņi. Tie ir nākamo piektklasnieku darināti — katram no tiem ir savs, īpašs skaistums. 29. V 4. klašu beidzēji aicināja mūs uz *Krāsaino taureņu pārlidošanas svētkiem*, kas pulcēja visu *Mazās skolas* saimi un 4. klašu skolēnu ģimenes, kam ceturtie veltīja skaņīgas dziesmas un dzejas rindas. Priecājāmies, ka ar mums kopā bija skolas direktore Aiga Štrausa un novada domes priekšsēdētā-

Eļļas gleznošanas meistardarbnīca

Ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu Dundagas Mākslas un mūzikas skola (DMMS) 12., 15., 23. un 30. III noturēja Atvērto radošo darbnīcu cikla ceturto nodarbību *Eļļas gleznošanas meistardarbnīca*.

Par iespēju projektu īstenot sākotnēji paredzētajos apmēros skola saka lielu paldies SIA *Kurekss* valdes priekšsēdētājam Jānim Apsītim!

Nodarbības *Eļļas gleznošanas meistardarbnīca* galvenie uzdevumi bija caur glezniecisku skatījumu iepazīties ar mūsdienu mākslas tendencēm; praktiskā darbībā iepazīt jaunus materiālus un darbarīkus, to izmantošanas iespējas eļļas glezniecībā. Šo nodarbību vadīja māksliniece Sarmīte Caune un asistēja Linda Celma un Dace Čodera. Dalībniekiem tā bija jauna, saistoša un ļoti interesanta radošā

pieredze, kas nākotnē mudinās iegūtās prasmes pilnveidot, īpaši jau DMMS absolventēm Lienei Rumpei, kas veiksmīgi iestājusies Jaņa Rozentāla Mākslas vidusskolā, un Katrīnai Zosai, kas mācības turpinās Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolā!

Radošajā darbnīcā tapušās klusās dabas ir iekļautas mākslas nodaļas audzēkņu darbu *Vasaras izstādē*, kas aplūkojama pils 3. stāvā, vaicāt Tūrisma informācijas centrā, tālrunis 63232293.

Linda Celma, DMMS direktores vietniece

Līvõ āiga • Līvu laiks

Tēriņš!

Šī mēneša sarunā varat iepazīties ar Ullu Fraseri no Miķeļtorņa. Tāpat no līvu lappuses ar jums runās Latvijas un Igaunijas Republiku prezidenti ar vārdiem, ko tie veltīja lībiešiem Mazirbē. Visbeidzot, arī neliela reklāma no Ventspils. Reiz rakstā par Līvu savienību sūdzējos, ka lībieši par saviem notikumiem pārējiem parasti stāsta pagātnes

formā. Šoreiz laicīgi varat izlasīt par Jūras svētkiem Ventspilī un varbūt ielānot tos apmeklēt.

Priecīgu visiem līgošanu! Tā arī no Dāvja Stalta nedabūju zināt, vai šogad paredzēti lībiešu uguns kuri piekrastes ciemos. Dzīvosim, redzēsim.

Linda Zonne

Jūras svētki Ventspils bibliotēkā Mier pivād Vānta bibliotēks

Atzīmējot Jūras svētkus, 14. VII no plkst. 13.00 pie Ventspils Galvenās bibliotēkas plīvoss zaļi balti zilais līvu karogs un muzicēs līvu jauniešu orķestris *Nurmorkestör* no Rīgas un Ventspils lībiešu dziesmu ansamblis *Rāndalist*.

Lielu interesi ne tikai lībiešu vidū izraisīja fotogrāfa Jāņa Medņa veidotā izstāde *Zaļš, Balts, Zils - Ūlāz, Vālda, Siņņi* un komponista Raimonda Tigula muzikālais pavadījums.

2011. gada septembrī Līvu savienības Ventspils nodaļa īstenoja vērienīgu projektu, rīkojot Ventspilī Pirmās lībiešu kultūras dienas, kuru laikā Ventspils bibliotēkā notika konference *Lībieši: vēsture, valoda, identitāte*.

te, lībiešu izcelsmes mākslinieku darbu izstāde *Līvōd kuņšt*, bet Piejūras brīvdabas muzejā — koncerts, kurā piedalījās līvu kolektīvi no Ventspils un citām Latvijas pilsētām.

Šie pasākumi, kuru organizēšanā iesaistās arī Ventspils bibliotēka, un interese par tiem apliecina, ka lībiešu valoda un kultūra nav tikai vēsturiska vērtība, ko klāj gadu desmitu un simtu putekļi. Tā joprojām ir nozīmīgu pētījumu un atklājumu avots, kas bagātina mūsdienu kultūras dzīvi un sniedz atklājumus, kam ir ne tikai zinātniska, bet arī praktiska nozīme.

Sagatavoja Ventspils bibliotēka

Prezidenti viesojas Mazirbē Prezidentd Irē kilās

• Igaunijas prezidents parakstās viesu grāmatā. • Ēstīmō prezident kēratōb kilā rōntōzōs. Jāņa Medņa foto

7. VI Mazirbes lībiešu tautas namā viesojās Latvijas Republikas prezidents Andris Bērziņš un Igaunijas Republikas prezidents Tomass Hendriks Ilvess ar kundzēm.

Tautas namā ieradās gara delegācija, ko sagaidīja rindā sastājušies aktīvākie Līvu savienības pārstāvji un mazirbieši. Rindas galā viesus sagaidīja Julģi Stalte ar īpašu rituālu. Kā pieņemts, pasākumu atklāja ar himnu, šoreiz — lībiešu, ko brašās balsis nodziedāja Salaspils jaukais koris *Lōja* (lībiski: laiva), diriģents Ģirts Gailītis.

Turpinājumā teica runas un pasniedza dāvanas. Latviešu, igauņu un lībiešu valodā runāto tulkoja lībietis, filoloģijas doktors Valts Ernštreits. Lībiešus ar latviešiem vieno valsts, savukārt ar igauņiem — valodas saime, lībieši ir kā mazie igauņu brāļi, kas dzīvo Latvijā. Mazām tautām, kā lībiešiem, kam nav savas valsts, tās funkcijas jāaizstāj sabiedriskajām organizācijām. Tā kā lielākā lībiešu organizācija ir Līvu savienība, tad tās vecākais Dāvis Stalts teica uzrunu lībiešu tautas vārdā.

«... Māddōn um sūr riem, ku tēg attō tānō tunnōd ja rov vōdlōb, ku se āb lī perri kōrd. Minā kītōb min rov puold, ku līvlizt ja līvō kēļ vēl āb ūo jarā kaddōn, agā kaddōbōd jarā, ku mād veljīd leļlīzt ja ēstlīzt āb tietō mi-

dēgist. Mis vōlks tiemōst mēg vōimō kītō, agā um vajāg siedā kīen kītō». («.. Man ir liels prieks, ka jūs esat šeit sanākuši, un tauta cer, ka šī nebūs pēdējā reize. Es saku savas tautas vārdā, ka lībieši un lībiešu valoda vēl nav izzudusi, bet zūd ārā, ka mūsu brāļi latvieši un igauņi neko nedara. Kas būtu jādara, mēs varam pateikt, bet vajag kādu, kam pateikt. Es patiesi ceru un ticu, ka vēl pienāks laiks, kad mēs, lībieši, sanāksim šajā zālē un varēsim cits citu uzrunāt savā tēvu tēvu valodā».)

Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš uzrunā uzsvēra Latvijā dzīvojošo dažādo tautu nozīmi Latvijas pagātnes un īpaši nākotnes veidošanā.

Igaunijas valsts prezidents uzrunā piešķārās visu triju tautu vienotības nozīmīgumam un dažādībai kā bagātībai. Runas noslēgumā Ilves kungs puda cerību palīdzēt lībiešiem: «Šeit, lībiešu tautas namā, ir labi cerēt, ka, tāpat kā šī ēka tika būvēta lībiešu, latviešu, igauņu, somu un ungāru sadarbībā, mēs tuvākajā laikā kopīgi spēsim palīdzēt lībiešu mantojuma izpētei un saglabāšanai mūsdienīgā līmenī».

Izmantojot Valsts prezidenta interneta lapu un portālu livones.net, sagatavoja Linda Zonne

Saruna ar Ullu Fraseri (bij. Ernštreiti) Rōk Ulla Fraserōks (vōļ Ernštreite)

— Pastāsti par sevi, par savām lībiskajām saknēm! Un ar ko tu nodarbojies?

— Strādāju Igaunijas vēstniecībā, tomēr labprātāk teiktu, ka nodarbojos ar dēla, Alistera Anša, audzināšanu. Tāpēc jūnija beigās darbu pametīšu, lai varētu vairāk laika pavadīt kopā ar viņu savās mājās Miķeļtorņī jeb Pizē. Patiesībā nespēju pateikt kādu vienu lietu, ar ko nodarbojos, labākā atbilde būtu — nodarbojos ar ajūrvēdu, ar *dzīves mācību*. Ar ajūrvēdu aizraujos gan caur tās mācībām, ko apguvu, dzīvojot Indijā, gan pavisam tiešā nozīmē — mācos dzīvot.

Ar lībiskajām saknēm ir pavisam vienkārši — mans tēvs ir lībietis, un mani radi no viņa puses ir bijuši ļoti aktīvi darbinieki lībiešu jomā, tāpēc ir likumsakarīgi, ka man ne šī vieta, ne lībieši nav vienaldzīgi.

— Tu droši vien no bērniības esi piedalījusies dažādos lībiešu dzīves notikumos?

— Jā. Kopš bērniības, pateicoties tēva pušes radiem un brāļa entuziasmam, esmu dabiski ieaugusi lībiešu pasaulē. No mazām dienām atceros sevi vakaros sēžam lībiešu valodas stundās pie Kersti Boiko un Tenu Karmas. Daudzus vakarus — dziedot lībiešu dziesmas *Līvlist*, *Skandiniekos*, *Vīm* un *Nurmorkestör*. Tāpat lībiešu nometnes, lībiešu Kultūras centra dibināšana un visādi lielāki un mazāki notikumi.

Viss vienkārši notika pats par sevi. Tā kopš lībiešu bērnu nometnēm lielāko daļu lībiešu uztveru kaut kā citādāk — kā vienu lielu ģimeni. Dažus no tās locekļiem nesānā satikt bieži, tomēr, kad sanāk, tad nav prombūtnes sajūtas. Spilgti manā lībiešu dzīvē ir iekrāsojušās pirmās lībiešu bērnu nometnes, kas bija ļoti sirsnīgas un ļāva apzināties to, ka Latvijā ir daudz vairāk jaunu lībiešu, nekā biju iedomājusies, un mūs saista kāda netverama kopības sajūta.

— Kā tu vērtē pašreizējos notikumus lībiešu sabiedriskajā dzīvē? Vai kaut kas ir pa gadiem mainījies?

— Pa šiem gadiem noticis ļoti daudz pārmaiņu. Ir patīkami apzināties, ka zināmā mērā jau pirms pāris gadiem aizsākās sava veida lībiešu atdzimšana. Ir parādījusies daudz jauniešu, kas apgūst lībiešu valodu un apzinās savu piederību. To, ka notiek kas jauns, sapratu kādā jaukā dienā, atgriežoties pēc ilgākas prombūtnes Latvijā. Pēkšņi redzēju daudz jaunu cilvēku, kas mēģināja veidot teikumus lībiešu valodā. Tas bija pārsteidzoši un aizkustinoši.

Taču diemžēl ne viss ir tik pozitīvi. Vienlaikus jūtu, ka ar lībiešu valodas atdzimšanu notiek nebeidzamā lībiešu sabiedrības šķelšanās un attālināšanās. Ir skumji redzēt, ka kaut kur izplēn aizgājušo gadu kopības sajūta. To, starp citu, ļoti labi var redzēt lībiešu svētkos — ir zudusi tā svētku un kopības sajūta, kāda bija agrāk.

— Ko lībiešiem nozīmē Igaunijas prezidenta vizīte?

— Tai būtu bijis jānozīmē ārkārtīgi daudz, taču ko tā patiesībā nozīmē, tas jājautā katram lībietim pašam. Cauri laikiem tieši igauņi mums ir stāvējuši blakus un palīdzējuši it visā. Iespējams pat, daudz vairāk nekā latvieši.

Igauņi to dara vēl aizvien un atbalsta mūs, kā vien prot. Starp citu, šis nav pirmais lībiešu pasākums, kurā ir piedalījies Igaunijas prezidents. Vēl šoziem viņš pagodināja lībiešus ar savu klātbūtni Tartu notiekošajā konferencē *Zeme. Tauta. Vēsture*. Domāju, ka viņa Kurzemes apciemojums, kuram tika atvēlēta visa diena, bija likumsakarīgs un ļoti nopietns. Tas nav tikai Igaunijas Valsts prezidents Tomass Hendriks Il-

vess, kas šādā vizītē mums izsaka pagodinājumu, cieņu un atbalstu, tā ir visa Igaunijas tauta! Un tas ir pienācīgi jāuzņem un jāizprot!

— Pastāsti par viesu namu, kas top Miķeļtorņī!

— Tas ir viesu nams, kas, ceru, ka reiz, gluži kā Rīga, «būs gatavs». Mums ar vīru ir sapnis par vietu, kas nepiedāvā tikai gultu un ēdienu, bet gan veselu citādas pasaules buķeti. Vietu, kur būtu svarīgs laiks, tradicionālā arhitektūra, kas iekļaujas zvejnieku ciema vidē, un kultūras mantojums. Bet vairāk par visu — lai tajā cilvēks spētu sajūst savas saknes. Un šeit es pat nerunāju par konkrētu piederību lībiešiem, zvejniekiem vai kādam citam iedalījumam, bet vairāk par savu piederību dabai un tām senajām vērtībām, kas pamazām atgriežas it visur pasaulē.

Esmu pavadījusi daudz laika Indijā, ko nu jau saucu par savām otrajām mājām. Domāju, ka tieši Indijā sapratu to, cik svarīgi ir ieklausīties senās gudrībās. Un to, cik ļoti daudz mums visiem ir kopīga. Tas ir galvenais, ko vēlētos sniegt tiem garāmbraucējiem, kas meklētu naktsmājas.

Par to gan vēl agri runāt. Lai arī mūsu projekts jau ir nogājis lielāko ceļa daļu, mums vēl daudz priekšā, tādēļ meklējam atbalstu un ceram satikt līdzīgi domājošos. Bet ceru, ka drīz...

— Vai ceļotāji Dundagas novadā un Līvu krastā var viegli ieraudzīt lībisko? Vai tev ir kādas domas par tūrisma attīstību?

— Jā un nē. Domāju, ka vietumis tiešām ceļotājiem var rasties priekšstats, ka viņi atrodas kādā citā teritoriālajā apgabalā, piemēram, man pašai ļoti patīk lībiskie uzraksti liedagā. Ir arī jauki, ka *Lauku Ceļotājs* ir parūpējies par lībiskā saglabāšanu Šlīterē, tomēr skumji, ka projektā nav iekļauts viss lībiešu krasts. Piemēram, ārpus projekta palicis mans Miķeļtornis, kuram vēl ne tik senos laikos bija vitāli svarīga vieta ikviena lībieša dzīvē!

Runājot par tūrisma attīstību, ir ļoti jāuzmanās. Ir jaukas vietas, par kurām ir tiešām liels prieks un gandarījums un kur rūpējas par to, lai netiktu sabojāta tik trauslā kultūrvēsturiskā vide. Taču diemžēl ir vietas, kur tiek plāvē uzlikta plastmasas telts un visu nakti pa skaļruņiem spēlē šausmīgu mūziku, un vēlāk iereibuši tūristi ar kvadracikliem brauc pa kāpām... Tad man sažņaudzas sirds. Tas svarīgākais, manuprāt, būtu izveidot vadlīnijas, kas ir un kas nav pieņemams. Jo mums ir tik daudz, daudz vairāk ko piedāvāt par izbraucieniem ar kvadracikliem.

Neapgalvoju, ka jāpiedāvā tikai strikti lībiskais vien, taču domāju, ka vismaz jāsaglabā cieņa pret vēsturi, tradīcijām un dabisko, pat ja tās nav tikai lībiešu tradīcijas vien. Viss lībiešu krasts ar tā neskarto dabu un smilšu kāpām ir izcils dabas piemineklis. Mūsu darbībām šajā brīnīšķīgajā vidē jābūt saudzējošām, nevis postošām.

Sarunājās Linda Zonne

Foto no U. Fraseres albuma

Raibs kā papardes zieds

Čakls kā skudra

6. VI Šlīteres bākā, piedaloties 15 pašiem čaklākajiem skudru un to pūžņa veidotājiem, atklāja izstādi *Čakls kā skudra*.

Jau septīto vasaru bākā skatāma Dundagas dienas centra *Mājas* bērnu darbu izstāde. Šogad apmeklētājus priecē iespaidīga skudru pils un tās daudzkrāsainie un rosīgie iemītnieki. Izstādes sagatavošana prasījusi daudz pūļu un pacietības.

Pēc *Māju* vadītājas Alfas Auziņas ievadvārdiem, pateicības rakstu un balvu pasniegšanas visi kopīgi nofotografējās un kāpa augšup pa bākas kāpnēm. Saulainajā dienā apvāršnis tomēr bija tīts dūmakā un kaimiņzemi Igauniju saskatīt neizdevās pat acīgakajiem. Toties jūru un kuģus redzēja visi.

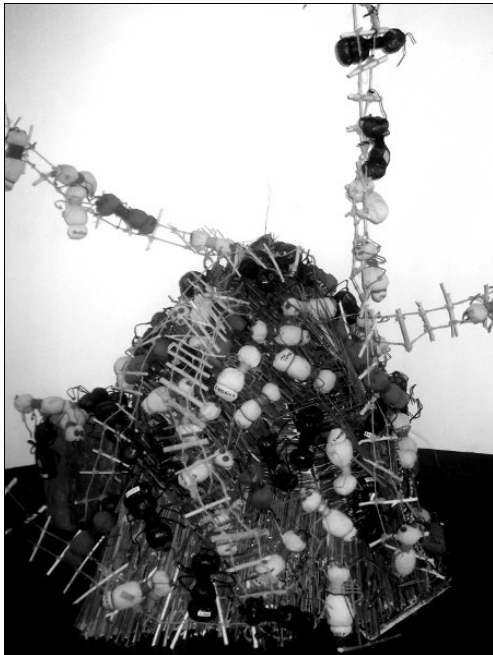
Pēc tam bākas namiņā bērni spēlēja vides spēles. Tā kā tuvojās Jāņu laiks, noskaidrojām, kādas no pļavā augošajām puķēm vainagos var iepīt un kādas saudzējamās. Savukārt pazīt kokus Dundagas bērniem īpašas grūtības nerada, jo dažādu sugu koku gan Dundagā, gan tās apkārtnē netrūkst. Kopīgi noskaidrojām, kā noteikt koka apkārtmēru, lai saprastu, vai tuvumā augošais milzu koks ir dižkoks, kā arī, cik bērniem jāsadodas rokās, lai apņemtu Latvijas dižāko koku, Kai ves senču ozolu, aptuveni 10 metru apkārtmērā.

Mazirbes jūrmala sagaidīja ar sauli, balstām smiltīm un dzestru vēju. Turpat pie pieturas sausajās smiltīs bija apskatāms viens no Latvijas retajiem un saudzējamiem augiem — pļavas silpurene. Pēcpusdienā oranžais autobusiņš pasākuma dalībniekus

aizvizināja mājup.

Bet bākā visu vasaru būs apskatāma skudru pils ar tās daudzkrāsainajiem iemītniekiem, kuriem gandrīz visiem ir savs vārds. Stāsta, ka cilvēki no skudrām var arī ko mācīties. Skudru pūznī nav partiju, politikas, nav nabago un bagāto, nav arī ķīviņu. Visus vieno kopējas rūpes par saimes labklājību...

Ina Brauna
Andras Ratkevičas foto

Dundagas koris Latgalē

Mūsu pagasta jauktajam korim šī sezona beidzās ar jauku 2 dienu ekskursiju uz Latgali. Galvenais mūsu mērķis bija 26. V Preiļos piedalīties Latgales Dziesmu svētkos.

Pirmo dienu veltījām rūpīgi saplānotajām un laicīgi pieteiktajām ekskursijām, lai, nekur nekavējot, apskatītu pēc iespējas vairāk. Priekšpusdienā jau bijām Likteņdārzā, kur atstājām līdzatvestos Dundagas laukakmeņus, un Daugavas krastā kā jau kārtīgs koris nodziedājām *Daugav's abas malas* un *Daugavas krastā*. Ievērojām, ka pat netālu dārzā strādājošie puīši mūsu dziedāšanas laikā izslēdza radio!

Nākamais pieturas punkts pēc nelielas iestiprināšanās ceļmalas kafējnīcā bija Aglonas bazilika. Manuprāt, tur nevienu vienaldzīgu neatstāja gados jaunā priestera Guntara aizraujošais un interesantais stāstījums. Apbrīnas vērts noteikti bija Kristus Karaļa kalns netālu no Aglonas ezera, ko veidojis un vēl turpina veidot koka kaktiņš Ēriks Delpers — no koka dažādu reliģisko skulptūru grupas. Šeit cilvēks var staigāt, atpūsties un padomāt. Šai vietai piemīt īpaša aura, un mums ik pa laikam radās jautājums: «Vai tiešām šeit neviens neko neposta? Ne šai vietai apkārt žogs, ne to kāds apsargā, miers un klusums...»

Vakarā mūs jau gaidīja Aglonas Maizes muzejā. Stāstījums par maizīti no sēkliņas iesaistīšanas zemē līdz brīdim, kamēr to liekam galdā un ēdam, bija tik aizraujošs, ka mums brīžiem smieklī mijās ar «kamolu kaklā». Vakariņas pie kopīgā saimes galda ar īpašo latgaļu šmakovciņas iedzeršanas rituālu un tradicionālo kļocku ēšanu nebeidzās tikai ar vienkāršu piecelšanos no galda, bet ar saimnieces uzaicinātu un kopīgi izdancotu lustīgu latgaļu danci.

Pēdējais piektdienas vakara plānotais apskates objekts bija podnieka Čerņavska keramikas darbnīca Preiļos. Jau diezgan noguruši no dienā gūtajiem iespaidiem, bet tomēr vēl ar interesi noklausījāmies stāstījumu, kā top slavenā Latgales keramika. Tas ir viens pamatīgi smags darbs, kas nenoliedzami prasa lielu pacietību un meistarību. Atvadoties

mums pašiem bija iespēja redzēt, kā meistara rokās no māla pikuča top māla krūze, kas tālāk izies visu garo ceļu no žāvēšanas, osiņas pielikšanas un pielabošanas līdz ceplim.

Saulīte bija jau norietējusi, kad tikām Preiļu sporta skolā, ko nakšņošanai mums laipni bija sarūpējuši draugi un kolēģi no Preiļu novada domes. Viņi, starp citu, pērn augustā viesojās Dundagā Putnu pašvaldību salidojumā.

Otrās dienas rīts sākās agri, jo jau pirms deviņiem mūs gaidīja Leļļu muzejā. Tas tik bija piedzīvojums! Meitenes un puīšus iegērbā veclaiku tērpos, varējām fotografēties, pozēt un jokot uz nebēdu. Kas par graci-ozām dāmām un bruņnieciskiem kungiem, i ne pazīt! Tālāk gides pavadībā izstaigājām un apskatījām Preiļu interesantākās un vēs-

Ziņo izpilddirektors

2. VI pašvaldību sporta spēlēs Valdemārpilī volejbolā Dundagas vīri izcīnīja 1. vietu, petankā kolcinieki — 2. vietu. Dome pateicas dalībniekiem — Pēterim un Signei Aukmaņiem, Simonai Bernānei, Jānim Blūmentālam, Aldim Feltam, Kasparam Kristīnam, Matīsam Pēterssonam, Oskaram Sproģim, Gatim Sudmalim, Tomam Šeptem, Andrim Švāģeram, Danai Vītolai no Dundagas komandas un Naurim Glegļu, Jānim un Mārcim Māguriem, Arnim Samoilovam un Maijai Vidmanei no Kolkas komandas!

4. VI Kurzemes reģionālās enerģētikas un attīstības aģentūras valdes priekšsēdētāja Signe Kajaka pilī vadīja semināru *Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pārvaldīšana. Eiropas Savienības fondu līdzekļi ēku renovācijai*.

Dome ir atbalstījusi piedalīšanos Eiropas struktūrfondu projektos, kas paredz sporta stadionu rekonstrukciju Dundagā un Kolkā.

Notikusi meža cirsmu izsole, lai par iegūto naudu izremontētu vidusskolas 3. stāva gaiteni.

Uzvaras ielā Dundagā ielikti jauni apgaismes stabi.

Pilī 2. stāvā atjauno gaiteni un sanitāro mezglu.

Kolkas pagasta ūdenssaimniecības projektā divreiz bija izsludināts konkurss darbu veikšanai, diemžēl neviens nepieteicās. Esam vērsušies pie projekta autoriem, kā arī informējuši Reģionālās attīstības un pašvaldības lietu ministriju un Centrālo finanšu un līgumu aģentūru un lūguši padomu turpmākai rīcībai.

Mareku Griciku uzklausa Alnis Auziņš

turiskās vietas. Visu kopīgs secinājums: «Atkal mums ir paveicies ar gidī!» Vienkārši, aizraujoši, nenogurdinoši! Stāstījums mijās ar anekdotēm latgaļu valodā un Preiļu himnas dziedājumu. Preiļi ir ļoti zaļa un kļūsa pilsēta, kas nedaudz atstāj Jūrmalas kūrorta iespaidu. Tā norādīja gide, un mēs piekritām. Visa nobeigums bija slavenā Preiļu siera degustācija kafējnīcā *Preilene* un nelielas filmiņas noskatīšanās par a/s *Preiļu siers* ražotni. Pašā uzņēmumā apmeklētājus neilaidz drošības apsērums dēļ. Veikalā *Preilis* varējām iegādāties slaveno Čedaras sieru, ko mūsu pusē diemžēl nopirkt nevar.

Līdz ar to bija klāt arī mūsu centrālais notikums — plkst. 12.00 Preiļu pilsētas estrādē sākās vairāk nekā četru stundu garš kopkoru mēģinājums. Nu varējām riktīgi iemēģināt savas balstiņas, lai jau 18.00 būtu gatavi kopīgam svētku koncertam.

Varam vilkt paralēles ar pērno Kurzemes Dziesmu dienu Dundagā, tomēr kaut kāda «latgaļu odziņa» tam visam bija klāt. Bijām lepnī, ka esam vienīgais koris no Kurzemes. Trīs kori bija no Rīgas, bet pārējie — no tuvākās un tālākās Latgales puses, kopā pāri par tūkstoš dziedātāju un dancotāju.

Koncertā piedzīvojām ļoti emocionālu mirkli. Debesis bija drusku apmākušās, un nedaudz sāka pilināt lietus. Nevarējām saprast, vai tik nebūs jāvelk laukā lietusmētelīši, bet tieši tajā brīdī, kad diriģentes Airas Birziņas vadībā dziedājam vārdus no slave-nās Mārtiņa Brauna dziesmas: «...Saulē, mūsu mātē, Daugav', sāpju auklē, Pērkon, velnu spērējs, tas mūsu tēvs...», pēkšņi mākoņi pašķīrās un tikai uz īsu brīdi parādījās spoža, spoža vakara saulīte. Tas bija tik vienreizējil! Pat diriģente pagriezās un diriģējot roku pavērsa uz augšu. Klātesoši fotogrāfi steidzās iemūžināt šo skatu.

Visu koristu vārdā sakām milzīgi lielu paldies novada domes deputātiem par piešķirto finansējumu transportam, lai piedzīvotu divas jaukas, iespaidiem bagātas dienas!

Lai mums visiem jauka vasara, un uz tikšanos nākamajā sezonā!

Iespaidos dalījās koriste Dace

Talka pie Kurzemītes

29. V pievakarē apmēram 20 cilvēku atsaucās kustības *PAR!* aicinājumam sapost laukumu pie Dundagas bērnu dārza bibliotēkas pusē.

Laika apstākļi todien aizvien pasliktinājās, tomēr talcinieki saradās. Īpašs prieks par jauniešiem, kas ikdienā trenkā florbola bumbuņu vienā no nojumītēm — Dāvi Bērskalnu, Tomu Dambergu, Edgaru Cīruli, Elvi un Lauri Stariem, Mārtiņu Šacki — un nākamajiem jauniešiem — Danielu Cīruli un Elvi Šacki. Paldies visiem!

Lietus dēļ nevarēja krāsot ārā, toties zem nojumītēm gan. Laukumā nozāģējām un izrakām traucējošos košumkrūmus, pielīdzinājām zemi, daļēji nomainījām grīdu nojumē, kur tā bija visvairāk cietusi, blakus kuģim ierakām dažāda garuma stabiņus — bērniem kāpelēšanai. Ko nepaveicām šoreiz, to izdarīsim citreiz, bet par dūšīgo pastrādāšanu prieks pašiem un, cerams, tāds būs visiem laukuma lietotājiem.

Pie sevis smējamies, ka laikam jau tā ir — karstā laikā jālieto karsti šķidrumi, bet aukstā — auksti. Siltākās dienās plānojot talku, bijām sprieduši, ka visvienkāršāk pagatavojamais ēdiens būtu aukstā zupa. Ap deviņiem, kad darbiem metām mieru, vēderi jau kurkstēja. Izrādījās — ja diviem aukstās zupas šķīvjiem pa virsu uzdzer karstu tēju, kļūst pavisam labi.

Paldies visiem, kas pielika roku strādājot, kas atvēlēja kādu krāsas bundžu, dēļu galus, balķēnus, sastāvdaļas zupai! Uz tikšanos!

Alnis Auziņš

Piensaimnieku sekmes

Stāsta piensaimnieku lauksaimniecības pakalpojumu sabiedrības *Dundaga* valdes priekšsēdētājs Guntis Pirvits.

20. VI Briselē pārstāvēsim Latviju ar *Labdari*.

22. VI *Maxima* veikalā Rīgā, Slokas ielā 115, piedaloties zemkopības ministrei Laimdotai Straujumai, atvērsim tirdzniecības stendu. Jau pusgadu esam apvienojušies četri radniecīgi Latvijas kooperatīvi asociācijā *Saime*, lai iekļūtu lielveikalu ķēdēs, un šis ir sākums.

Tajā pašā dienā Centrālirtgū saņemsim pircēju atzinības balvu. Liendienās iedzīvotāji, nogaršojot dažādu piensaimnieku piedāvāto krējumu, par labāko atzinuši tieši *Dundagas* ražojumu.

Uzklausīja Alnis Auziņš

Māris Lielansis	(1957)
Austra Jagodkina	(1927)
Gunārs Podkalns	(1934)

«Dundadznieks» Nr. 11 (138) 2012. gada jūnijā.

Dundagas novada domes izdevums, iznāk divas reizes mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696, pasūtīšanas indekss pastā 3085.

Adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 63237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Gunta Abaja, Baiba Dūda, Nauris Freimuts, Mareks Griciks, Lauris Laicāns, Aivars Miška, Aldis Pinkens, Diāna Siliņa, Smaida Šņikvalde.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos snieguši amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējama. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā. **Metiens:** 500 eks. **Internetā:** www.dundaga.lv/avize